

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

LVII

Birželis — June 23, 1972

Nr. 49

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

PRIEŠ SPRENDIMĄ

Ilgai besitęsiančioje Vietnamo byloje

Visi ženklai kalba už tai, kad stovime prieš greitą sprendimą Vietnamo byloje. Jis reikalingas prezidentui Nixonui prieš lapkričio mėn. rinkimus. Jis reikalingas Maskvai ir Pekinui, kad pasinaudojus naujai susidariusia jėgų lygsvara. Kiekvienu atveju, abiem didžiosiom komunistų sostinėm reikalingos paliaubos ir kovos tęsimas kitokiomis priemonėmis. Vienintelė auka naujai pradėto žaidimo bus, žinoma, tik vietnamiečiai šioje ir kitoje demilitarizuotos zonos pusėse.

Už paliaubas kalba ir nusistovėjusi padėtis kautynių laukuose. Komunistų pradėta ofenzyva nepasiekė savo tikslo. Jie nepaėmė nė An Loc, mažo, kariškai nesvarbaus, miestelio, kurio sugriovimui išleido kelis gyvulus daugiau artilerijos sviedinių negu Dien Bien Phu, kariaudami tąsų su prancūzais. Galų gale pora vietnamiečių kuopų išlaikė ten savo vėliavą, o komunistams bandymai paimti kaštavo jiems 3 divizijas. Jie nepaėmė nė Hue, senos Vietnamo sostinės. Jie negalėjo prasiveržti iki jūros, kad perkirtus pietinį Vietnamą į dvi dalis.

Komunistai gali guostis tik tuo, kad be masyvaus JAV karo aviacijos įsikišimo jie greičiausiai visus tuos savo tikslus būtų pasiekę. Už tai kalba ir faktas, kad Pietų Vietnamo kariuomenė iki šiol dar negalėjo pereiti ofenzyvon atgaudamą prarastą teritoriją, kas būtų labai svarbu, nes paliaubom prasidėjus demarkacijos linija bus pravaista tarp dabar užimtų pozicijų.

Jei patikėti helikopterio nelaimėje žuvusiam John Paul Vann, vienam aukščiausių JAV civilinių patarėjų Vietname, visa komunistų ofenzyva pasibaigė didžiausių jų pralaimėjimų.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Taip Vann teigė savo paskutiniame laiške kolumnistui Joseph Alsopui, kuris kartu su Vann šeima dalyvavo Baltųjų Rūmų ceremonijoje John Paul Vann po mirties apdovanojant aukščiausiu ordenu civiliam 'Laisvės medaliu'.

Vann, kuris į Vietnamą nuvyko prieš 10 metų kaip kariuomenės pulkininkas leitenantas, iš kariuomenės greitai turėjo pasitraukti dėl savo kariuomenės taktikos kritikos. Kaip civilis patarėjas jis įrodė savo pažiūrų teisingumą. Sutartiniais kariškais, politiniais ir psichologiniais veiksmais galima buvo sustabdyti komunizmo plėtimąsi Pietų Vietname. Sakome, 'buvo galima', nes yra pavojaus, kad dabar, norint pasiekti paliaubų dar prieš rinkimus, ko gero bus atsisakyta pasinaudoti karinės pergalės vaisiais. Už tokį atsisakymą, žinoma, bus visi tie, o jų labai daug, kurie teigė, kad JAV iš pat pradžios

neturėjo jokio šanso Vietnam.

Vann įrodė, kad galima susitvarkyti su komunistų pagrindžio struktūra Mekongio deltoje, kurioje gyvena Pietų Vietnamo gyventojų dauguma, ir tas pats galima buvo pasiekti ir II kariniame rajone, į kurį Vann buvo perkeltas prieš metus.

Antra pergalės Vietname auka buvo gen. John D. Lavelle, buvęs karo aviacijos viršininkas Indokinijoje. Jis ne tik negavo jokio ordino, bet net buvo paleistas į atsargą, pažeminus jį vienu laipsniu. Už tai, kad jis savo iniciatyva įsakė apie 20 kartų bombarduoti šiaurinį Vietnamą. W a s h i n g t o n u i apie tai nežinant. Tai žinoma buvo karinės drausmės sulaužymas, bet iš kitos pusės Lavelle iniciatyva praskynė kelią vėlesniam masiniam šiaurinio Vietnamo bombardavimui, nes parodė kokios reakcijos galima tikėtis iš Hanojaus, Maskvos ir Pekino. Jėga pas juos visados buvo ir yra pagarbota.

MASKVOS KVISLINGAI PRABILO...

Sovietų Rusijos gyvenimą įsakymais tvarko Maskva, rusų komunistų vadovybė, kurios varovas ir diktatorius yra Brežnevas. Jei atsitinka kurioje nors sovietinėje respublikoje, Raudonosios armijos jėga įjungta į bolševikinės Rusijos valdymo sistemą, neramumai, antimaskviniai samysiai, Brežnevas tuoj pasiunčia iš kitų "draugiškų" respublikų enkavedistus ir raudonarmiečius savo jauniesiems "broliai" sutvarkyti. Taip atsitiko neseniai Kaune, taip atsitiko nekartą Ukrainoje ir kitur. Tai pri-

mena carų laikais, kada carai siųsdavo kazokus, kad jie persekiotų ir numalšintų Lietuvos gyventojų pasipriešinimą Kražiuose, kur įvyko baisios skerdynės. Dabar tokias pačias skerdynes vykdė Brežnevas Kaune komunistų azijiečių pagalba. Po to, žinoma, reikia nuraminti ne tik Lietuvos gyventojus, bet ir visus nerusiškus tautų žmones, kad jie neišdrįstų sukilti prieš Maskvos vergiją. Tai vėl Maskvos įsakymu prabyla įvairių tautų komunistų kvislingai, girdami Maskvą ir jai dėkodami už paver-

Jie šoks IV Tautinių Šokių šventėje

Hamiltono lietuvių tautinių šokių ansamblis GYVATARAS.

Hamiltono GYVATARAS

Hamiltono tautinių šokių ansamblis Gyvataras įsteigtas 1950 m. Pradžioje vadovavo Vanda Panavaitė, o nuo 1951 m. su trumpa pertrauka Genovaitė Dumčiūtė - Breichmanienė. Pirmosios grupės pasirodymuose dažnai dalyvavo tik 6 poros, šiuo metu suaugusiųjų, moksleivių ir vaikų grupėse šoka 94 jaunuoliai.

Per 22 veiklos metus Gyvataro eiles perėjo dauguma Hamiltono lietuvių kolonijos veiklesniųjų jaunuolių iš kurių tarpo išaugo gražūs kadrų tautinių šokių mokytojai: Nijolė Stanaitytė, Lina Verbickaitė, Lionė Stanevičiūtė, Alfa Stanevičius, Edmondas Dervaitis, Antanas Elvikis, Irena Jokubynienė, Vida Paškevičiūtė, Silvija Martinkutė. Pradžioje jie dirbo su jaunesniais Gyvataro šokėjais, o vėliau, išvykę iš Hamiltono kai kurie sėkmingai

savistoviai dirba su tautinių šokių grupėmis.

Sunku būtų trumpai suminėti Gyvataro veiklą. Daugiausia visur keliauja ir koncertuoja vyresniųjų šokėjų grupė, kurios tęstinumas užtikrintas priaugančiais šokėjais iš jaunesniųjų grupių. Gyvataras dalyvavo II ir III tautinių šokių šventėse Chicagoje, New Yorke pasaulinėje parodoje -- Lietuvių dienoje, tarptautiniuose Laisvės festivaliuose, kur laimėjo trofėjas ir įvairias dovanas, bei žymenius. Gyvataras yra Canadian Folk Art Association narys -- aktyviai dalyvavo daugelyje Kanados šimt-

kolonijas: Sault St. Marie, Winnipeg, Edmonton, Red Deer, Calgary ir Vancouverį, suruošdamas ten sėkmingus koncertus ne tik lietuvių, bet ir gausiai kanadiečių publikai. Gyvataras buvo pirmas mėginis vienetas, kuriam pavyko pralaužti ledus. Dabar panašiais keliais ir kiti bando šias kolonijas aplankyti. Tris kartus Gyvataras buvo Kanados valdžios paremtas stambiomis piniginių aukomis.

Be dalyvavimo tarptautiniuose festivaliuose Gyvataras yra suruošęs daugelį koncertų ir su pilna programa aplankė Montrealį (EXPO 67), Torontą, Sudbury, Rochesterį, Londoną, Čikagą, Cleve-

GENOVAITE BREICHMANIENE, IV Tautinių Šokių Šventės meno vadovė.

gimą.

Lietuvos vardu per Maskvos radiją neseniai kalbėjo Jonas Vildžiūnas, ištikimas Maskvos tarnas, neva Lietuvos "respublikos viceprezidentas". Jis, žinoma, pamerkė lietuvių pastangas išsivaduoti iš Maskvos komunistinės priklausomybės ir lietuvių vardu (kas jį įgaliojo tuo vardu kalbėti?) dėkojo visoms sovietų tautoms už paramą, o ypač už pagalbą didžiajai rusų tautai įgyvendinant komunizmą Lietuvoje ir jį apsaugant... Kodėl jis kalbėjo ne iš Vilniaus radijo, bet iš Maskvos? Jis tuo norėjo parodyti, kad jis yra paklusnus Maskvos įsakymų vykdytojas. Apie kokią jis pagalbą kalbėjo? Apie Raudonosios armijos jėga įsiveržimą 1940 m. ir apie enkavedistų nuolatinę pagalbą bežudant Lietuvos gyventojus, kurie nepaklauso Maskvos įsakymų.

Tačiau viena kregždė -- ne pavasaris. Todėl Maskva įsakė ir Latvijos komunistų kvislingui A. E. Vossui prabilti į Rusijos gyventojus. Jis Maskvos laikraščiuose paskelbė, kad Latvija pirmą kartą savo tautos istorijoje gali džiaugtis "nepriklausomybe" nuo tos dienos, kada ji buvo įjungta į sovietų Rusiją. Tai slykščiausias cinizmas, kokį gali skelbti tik vokiškos kilmės Latvijos išdavikas.

(Nukelta į 2 psl.)

Ir Australijos lietuviai demonstruoja...

Australijos lietuviai, pasklidus žiniai apie Romo Kalantos susideginimą įvairiuose miestuose suorganizavo protesto demonstracijas prieš religinius persekiojimus Lietuvoje ir sovietinę okupaciją. Didelė demonstracija įvyko Melbourne, kuri buvo plačiai aprašyta vietinėje australų spaudoje. Prie demonstracijos organizavimo daug pasidarbo jaunesnės kartos atstovai V. Alekna, B. Stankūnavičius, V. Straukas ir G. Žemkalnis. Nuotraukoje, kuri buvo atspausdinta News Weekly Melbourne lietuvių degina sovietinę vėliavą priešais miesto rotušę.

Australijos padangėje

ANTANAS LAUKAITIS

Australijos lietuvių gyvenime yra jau įgytas patirtis kartų nuo karto paskiroms apylinkių valdyboms ar didesnėms organizacijoms išleisti vienkartinį savo visuomenės laikraščio "Mūsų Pastogės" numerį. Prieš šių metų pabaigą savo numerį išleisti nusprendė Sydnejaus Apylinkės valdyba ir jam su redaguoti pakvietė rašytoją ir buvusį ilgametį šio laikraščio redaktorių Vincą Kazoką.

Iš nedidelės Brisbanės lietuvių kolonijos, vienai kandidatėi persikėlus gyventi į Adelaidę, į Pas. Liet. Jaun. Kongresą atstove važiuoja tik Janina Zabukaitė, kurią finansiniai remia Apyl. V-ba, Taut. Šokių grupė ir Bažnytinis Komitetas.

Melbournio Lietuvių Namus vizitavo Australijos Imigracijos Ministerijos ryšininkas su tautinėmis grupėmis Mr. James H. Houston, kuris, nuodugniai apžiūrėjęs šiuos lietuvių namus ir susipažinęs su juose atliekamais darbais, svečių knygoje įrašė: "Sveikinu Melbournio lietuvius, kurie iš etninių grupių, bet kurioje Australijos valstijoje, bendruomenės gyvenimui sukūrė geriausią namą".

Melbourne puikią lietuvišką skautišką šeimą sukūrė Gabrielius - Dobilas Gabrielius su Snieguole-Elena Dagyte. Jau nuosius sutuokė kun. Pr. Daukyns, kuris, kartu su jaunojo tėvu, dabartiniu Melbournio Apyl. pirminku arch. Gabr. Žemkalniu baigė 1946 metais Eichsteto lietuvių gimnaziją. Vestuvių apeigas labai gražiai palydėjo A. Čelnos vadovaujamas Dainos sambūrio choras.

Jaunoji Snieguolė yra labai gerai žinoma Australijos lietuvių skautų veikėja, šiuo metu neseniai pakelta į paskutininkės laipsnį. Ji dainuoja Dainos Sambūryje, šoka Klumpakojų tautinių šokių grupėje ir, baigusi Monash universitetą, yra gimnazijos mokytoja. Jaunasis Gabrielius ir yra skautas iš savo jaunystės dienų, šoka tautinius šokius, dainuoja chore, studijavo universitete ir dabar tarnauja Australijos Armijos departamente. Vaisės, dalyvaudant virš

150 žmonių, vyko Lietuvių Namuose. Geriausios sėkmės šiai puikiai lietuviškai jaunajai porai.

Iš Australijos į Vokietiją išskrido su savo mama, žinoma mūsų solistė ir Adelaidės choro dirigentė Genovaitė Vasilauskienė, jos dukterė Violeta prieš kurį laiką susirgo vėžio liga ir ji išvažiavo į garsiąją vėžio ligų kliniką netoli Muencheno, prie Tegernsee ežero, pas vieną iš pasaulyje garsiausių vėžio ligų specialistų dr. Issels, kuris po specialių tyrimų, pradėjo savąjį gydymą. Šioje klinikoje ligoniai yra iš visopasaulio kraštų. Važiuojant į Vokietiją, Violeta ir mama buvo sustoję garsioje stebuklų šventovėje Liurde.

Motinos dienos minėjimai vyko kone visose Australijos lietuvių kolonijose, vienur didesniu, kitur mažesniu mastu pagerbiant mūsų motinas. Sydnejuje po pamaldų, kurias atlaikė klebonas kun. P. Butkus, giedant "Dainos" chorui, meninėje dalyje mokytoja E. Badauskienė skaitė referatą "Šių laikų motinos rūpesčiai", kai visą meninę programą atliko mūsų jaunimas: savaitgalio mokykla, skautai, ateitininkai. Visos dalyvavę minėjime motinos buvo skautų papuoštos rūtos ir chrizantemos šakele ir po minėjimo pavaišintos kavute.

Geelonge po pamaldų, Lietuvių Namuose buvo pagerbtos motinos, kur po Apyl. vicepr. Pr. Salduko sveikinimo žodžio, meninę dalį išpildė taip pat jaunieji, po minėjimo kavutę pagerbiant mamytės.

Hobarte, minėjimo metu, buvo pagerbta čia esanti seniausia motina p. Kaitinienė, turinti 82 metus. Ji yra dar labai stipri ir gyva, dalyvaudama visuose lietuviškuose rengimuose. Taip pat buvo pagerbta ir daugiasiai vaikų turinti mama p. Vaičiulevičienė, auginanti šešis lietuviukus. Po A. Kantvilos paskaitos, programą atliko vietinis jaunimas ir po jos visi dalyvavę, kartu su mamytėmis, šeimyniškai pasilinksmino.

Melbourne lietuvių Skautų Vyčių, mūsų žinomo kultūrininko Antano

Krauso vardo būrelis, pagerbė savo patrono Antano Krauso dviejų metų mirties sukaktį. Aplanant jo kapą, tylos minute buvo pagerbtas šis lietuvių didysis kultūrininkas, nesigailėjęs nei laiko, nei darbo, nei išlaidų kuo daugiau puoselėti lietuviškąją knygą, meną ir kultūrą. Jo prisiminimui buvo padėta gėlių puokštė. Tą pačią dieną šio kultūrininko prisiminimui, buvo susikaupta ir studentų Korpi "Romuvos" filisterių susirinkimo metu.

Melbournio universitete, lankymų dienos (Open Day) metu, Melbournio lietuvių studentų skyriaus valdyba buvo suruošusi lietuvių tautinių dirbinių parodėlę. Šią dieną universitetus aplanko tūkstantčiai svečių ir, tokių mūsų studentų pasirodymais, buvo itin sveikintinas. Prie šios parodėlės visą laiką dežūravo lietuvių studentės, apsirengusios tautiniais drabužiais ir duodamos plačias informacijas apie mūsų tautinį meną.

Sydnejaus lietuvių "Caritas" ir vėl pradėjo tęsti savo vartotų rūbų siuntimą Punsko lietuviams. Vajui vadovauja p. Siručiai.

Maskvos kvislingai...

(Atkelta iš 1 psl.)

Panašių pareiškimų pasipylė ukrainiečių, gruzinų ir kitų nerusiškų tautų bolševikinėje spaudoje. Tai rodo, kad visos rusų komunistų pavergtos tautos kalba ne laisva valia, bet pagal Maskvos įsakymus.

Didžiausią ir šlykščiausią kvislinginio pataikavimo meną parodė Uzbekijoje KP bosas S. Rašidovas. Jis "Komunisto" skiltyse taip išgyrė rusų kalbą: "Rusų kalba, — tai sakome su pasididžiavimu, — yra pirmosios socialistinės (tiksliau komunistinės) revoliucijos kalba pasaulyje. Rusų kalba tikriausia žodžio prasme yra švietimo ir kultūros kalba". Žinoma, Uzbekijos mažamokslui, kuris nėra matęs pasaulio ir girdėjęs apie kitas kultūringas kalbas, rusų kalba atrodo vienintelė. Bet jis pamiršo, kad uzbekai kalba ne rusų, o tiurkų kalba, kuri nieko bendra neturi su rusų kalba. Jis taip pat nenori žinoti, kad Maskva 1940 m. prievarta įvedė kirilicą į tiurkų kalbą. Jis pamiršo, kad 1917 m. gruodžio mėn. Kokande susirinko tautinis uzbekų kongresas ir paskelbė nepriklausomą Uzbekiją. Uzbekų tautos nepriklausomybę užgniauzė Raudonosios armijos pagalba gen. Frun-

ATENTATAS PRIEŠ DIDŽIUOSIUS (23)

SS ŠNIPAS ATIDENGIA PASLAPTĮ...

Amerikiečiai, anglai ir rusai ėmėsi stiprių apsaugos priemonių savo vadų susitikimui Teherane. Be jau esamų Iranų agentų, buvo rasta reikalinga dar pasiųsti specialistus apsaugai. Anglija nutarė, kad Churchill lydės jo "šešėlis" W.H. Thompson. Amerikoje buvo ruošiamasi platesniu mastu ir Rooseveltą turėjo lydėti mažiausiai penkiolika agentų iš slaptosios tarnybos. Gi rusai stengėsi viską daryti, kad Stalinui negrėstų joks pavojus ir Beria nutarė pasiųsti į Teheraną tris tūkstančius savo agentų. Tūkstantis jų, vadovaujami Krulevo, kuris visad rūpinosi Stalino saugumu, atvyko į Teheraną spalio pabaigoje. Kelionėje Stalinas turėjo būti lydimas gen. Dimitri Arkadieva, saugumo komisarų, tuo tarpu kai visa operacija bus prižiūrima paties Beria ir Artimųjų Rytų sekcijos vado gen. Avramovo.

Palyginus su Krulevu, Vertinskio metodai buvo "gimnazistiški". Vos tik Krulev atvyko, Teherane prasidėjo masinė "vokiečių šnipų" medžioklė. Žmonės dingdavo iš po nakties, niekam nežinant kas su jais atsitiko ir iraniečiai buvo bejėgiai prieš tokių rusų šeiminkavimą jų krašte. Jei kas bandydavo pasiskųsti apie šeimos narių dingimą, tai iraniečių įstaigoje iš jų tik pasiuko davo.

Downward ir jo viršininkai galutinai ėmėsi sprendimo daugiau išsiskaičiavimo negu išsentimento. Ir kad vokiečių šnipas paprašė jų agento globos, tai buvo dar negirdėta ir reikėjo tai išnaudoti. Merseris gavo įsakymą globoti Obergą ir išgauti jo pilną pasitikėjimą, o jei būtų reikala-

zė ir politikomisaras Kuibyshevas 1919 m. pavasarį. 1924 m. tiurkų-uzbekų rezistencinį sąjūdį Maskvos bolševikai teroristiniu būdu numalšino. Po to sekė uzbekų tautos naikinimas ir žudymas. Uzbekų tauta, kaip ir lietuvių, kenčia tą patį bolševikinį diktatūrinį režimą, kurio tikslas ne tik su bolševikintį pavergtas tautas, bet jas ir surusinti. Kodėl gi Taškente veikia rusų, o ne uzbekų universitetas? Todėl, kad uzbekų KP partijos bosas yra didžiausias rusų pataikūnas ir dreba dėl savo kailio.

Uzbekija turi šiuo metu 449.600 kv. km. ir 11.963.000 gyventojų. Jos bolševikinė sostinė yra Taškentas, kuriame gyvena 1.385.000 gyventojų. Tai didžiulė valstybė, kuri, būdama visiškai nepriklausoma, galėtų daug greičiau kilti ir klestėti, kaip dabar. Mes linkime ir Uzbekijai valstybinės nepriklausomybės, lygiai kaip Ukrainai ir kitoms bolševikų pavergtoms tautoms.

Maskvos kvislingai gali susirietę melnoti ir dėkoti Maskvai už paramą, tačiau Rusijos pavergtų tautų laisvės ir nepriklausomybės reikalavimo joks Kremliaus diktatorius neužgniaus.

Alg. Tolvydis

linga pasisakyti, kad jis yra Abwehro agentas. Wandą nutarta apsaugoti nuo rusų ne dėl kokių sentimentalų priežasčių, bet tik dėl to, kad ji vėl pakliuvus į rusų rankas gali papasakoti visą istoriją apie jos išlaisvinimą. Merseris, figūravęs rusų įtartinų asmenų sąrašą, gavo britų ir iraniečių apsaugą. Pourbaix paliktas savo likimui, o dėl Ferguson, kuris su draugais žinojo, kad Merseris priglaudė vokiečių, Downward pasirūpino per amerikiečių ambasadą, kad Ferguson tuo reikalu daugiau nesirūpintų.

Wanda su prancūzo gydytojo pagalba greit atsigaavo ir vieną dieną Merseris liepė jai padėti iša- li knygą ir pasiklausti ką jis noris pasakyti.

Wanda, — pasakė jis trumpai, — padėti tokia: aš esu į tavo išimylėjęs nuo pirmos dienos. Aš turėjau turbūt anksčiau tai pasakyti, bet negalėjau tai padaryti dėl įvairių priežasčių, kurias sunku būtų dabar paaiškinti. Tačiau aš nenoriu, kad nesusipratimas toliau tęstųsi ir pagaliau ta įtampa man nepakeltima. Aš noriu žinoti tavo atsakymą. Bet žinok, kad tai ką pasakysi nuspręs mudviejų ateitį...

Aišku Wanda teturėjo vieną atsakymą: ji puolė į glėbį ir pravirko džiaugsmo ašaromis.

Oberg jautėsi iš pragaro persikėlęs tiesiog į dangų. Kada po dvidešimt keturių valandų pabudo ir suvalgė gerus pusryčius, Merseris atėjo paklausti kokie jo planai.

Jei jūs man duosite užtenkamų įrodymų apie savo tapatybę, mano namai bus jūsų dispozicijoje. Priešingai, aš jums pagelbėsiu, bet jūs turėsite ieškoti kitur prieglaudą.

Tuo Merseris norėjo pasakyti, kad jis mieliau sutinka globoti vokiečių agentą, negu eilinį pilietį.

Man bus labai lengva duoti apie dešimt asmenų vardų, kurie už mane atsakys, — pasakė Oberg, — ir tai ne bet kokie asmenys. Bet aš negaliu to padaryti, jei nepadėsite man kontaktuoti Berlyną ir iš ten gauti atsakymą.

Aš tai galėsiu padaryti per pusvalandį, — pareiškė Merseris nuste-

busiam vokiečiui.

Jūs turite radijo siųstuvą? — paklausė Oberg nudžiugęs.

Duokite man vardą žmogaus Berlyne, kuris gali apie jus man suteikti žinių, — pasakė Merseris neatsakydamas į klausimą.

Gerei. Walter Schellenberg arba Ernst Kaltenbrunner. Ar to užteks?

Puiku, — pasakė Merseris ir išėjo iš kambario.

Jis pasiuntė Abwehrai toki pranešimą: "Laike užpuolimo sovietų žvalgybos štabo, mano vietiniai agentai išlaisvino

vieną asmenį, kuris pretenduoja esąs Sturmbannführer Winifred Oberg ir duoda Schellenbergo ir Kaltenbrunnerio vardus kaip jį pažįstančius. Oberg yra pas mane ir prašo pagalbos. Laukiu jūsų instrukcijų".

Berlyne po kelių telefoninių pasikalbėjimų atsakė:

"Asmuo, apie kuri teiraujatės, kiekvienu atveju turi būti gelbstimas ir jūs padėkite jam su mumis palaikyti ryšį! Pilnas bendradarbiavimas su juo ir kitais yra reikalingas būsimai labai svarbiai akcijai".

Aš matau, — pasakė Oberg skaitydamas pranešimą su šypsena — tai Abwehr.

Merseris irgi nusišypsojo, bet nieko neatsakė.

Nesirūpinkite, — pasakė Oberg, — tarp mūsų negali būti konflikto. Šitoje akcijoje Abwehr ir Sicherheitsdiens dirba iš vien. Taip nutarta vyriausioje vadovybėje.

Tai kiek neįprasta, — skeptiškai atsakė Merseris. — Aš dar negavau jokių instrukcijų ir nežinau apie kokią akciją eina kalba. Tas tik sunkina mūsų bendradarbiavimą.

Berlyne jie yra biurokratai. Aš neturėčiau šiuo momentu jums nieko sakyti, bet kadangi jūs vienu ar kitu būdu sužinosite... Mano nuomone mes esame vienas kito reikalingi. Duokit man karininko žodį nesakyti nieko Berlynui tai ką iš manęs sužinosite, pirm kol iš jų patirsite.

Turėdamas įsakymą iš Berlyno jums pagelbėti, Her Sturmbannführer, aš tai padarysiu visvien, net jei man nieko nesakysite.

Ar turite jūsų žodį? — insistavo Oberg.

Jeigu galvojate kad tai būtinai reikalinga, aš jums duodu žodį, kad Berlynas niekad nesužinos ką man atidengėte.

Ir Oberg pradėjo jam aiškinti:

Už dviejų ar trijų mėnesių, patys didžiausi mūsų priešų vadai susitiks Teherane, ar kur kitur Artimuose Rytuose. Mes greit žinosime kada ir kur. Fuehrerio įsakymu jie turi būti nužudyti. Reikalingi ginklai, žmonės ir smulkios instrukcijos mums bus duotos atitinkamu laiku.

Merseris skeptiškai atsakė:

Čia mes nieko apie tai negirdėjome. Aš turiu savo agentus pas anglus ir amerikiečius, kurie mane informuoja apie viską. Bet niekas neleidžia manyti, kad panašiam susitikimui ruošiamasi.

Fuehreris gerai žino ką daro, — užtikrino Oberg. — Galimas dalykas, kad sąjungininkų agentai Teherane dar nieko nežino. Bet Schellenberg yra tikras, kad ši konferencija įvyks Teherane.

(Bus daugiau)

Krepšinis Australijoje...

DIRVA THE LITHUANIAN NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103
Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILTIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA IŠEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAUS PRAŠANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREIKŠIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELEIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

LIETUVIS PARTIJOS VERGAS

Šiandien, kai visas pasaulis įvairiom priemonėmis siekia žmogaus teisių ir sąžinės laisvę, kai daugelyje kraštų vyksta nepagrįstų reikalavimų protesto demonstracijos, griaudamos savo tėvynės vidutinę tvarką, pažeisdamos tų kraštų aukščiausios demokratijos būdus sudarytus valstybės pagrindus, man prisimena JAV prezidento A. Lincolno žodžiai, kad šilais va tauta gyvuos per amžius, nebent pati nusižudys.

Žvelgiant į dabartinį laisvojo pasaulio tautų veidą, tie jo žodžiai tinka ne tik Amerikai, bet ir visai eilei kitų tautų. Demonstracijas kelia infiltruoti komunistų vadai, sugebėdami iš savo pinkles ištraukti naivių jaunuolių būrius, nuotykių ieškotojus, kurie dažnai net patys nežino, ko nori gyvendami absoliučioj laisvėje ir materialiniame gerbūvyje, kai tuo tarpu jų vadai turi vieną ir aiškų tikslą -- į komunistines pinkles ištraukti laisvojo pasaulio jaunąją generaciją savo krašto patriotus paversti internacionalistais, paklusniais Maskvos tarnais.

Ne visur jiems gerai sekasi taikiai ir apgaulingu būdu tai atlikti. Tada savo užmačias vykdo agresijos būdu, kaip tai vieni iš paskutiniųjų komunistinės Rusijos aukų buvo Rytų Vokietija, Vengrija, Bulgarija, Čekoslovakija ir kiti, o 1940 metais tokiu pat klastos metodu okupavo tris Baltijos valstybes: Lietuvą, Estiją ir Latviją. Ir tada smurtu užimtuose kraštuose pradėjo vykdyti laisvajam pasaulyje negirdėtą terorą masiniai žudant nekaltus to krašto žmones, ramius gyventojus.

Šių metų birželio mėnesį sueina 30 su viršum metų, kaip Sovietų Sąjungos valdovai vykdo tų trijų Baltijos tautų masinį žmonių žudymą ir rusinimą. Sovietinis tautų genocidas Lietuvoje prasidėjo 1940 m. liepos 11-12 d. ir tęsiasi iki šiol tiksliai keičiant būdus ir priemones. Pirmą kartą Sovietų Sąjunga, okupavusi Lietuvą 1940 m. liepos mėn. 11 d. naktį iš ramių gyventojų šeimų išvežė virš 2000 iškilesnių intelektualų, o 1941 m. birželio 14-18 d. apie 35 tūkstančius ir tai buvo demokratiniams pasauliui neišivaizduojamo žiaurumo smurtas, kada iš ramių šeimų židinių vidurnaktyje buvo išplėsti iš miego nekalti žmonės, spardomi, daužomi ir me-

tami į sunkvežimius. Kūdikiai klykė, vaikai šaukė maldaudami grąžinti prie motinų, dejavoliginiai ir seneliai besąmonės krisdami nuo šautuvo smūgių.

Juos vežė į nežinią užkalnuose traukinio vagonuose be duonos, be vandens, be oro ir šviesos į Rusijos šiaurę Sibirą, Kazachstaną ir kitur į nepažįstamas klimato sąlygas lėtai mirčiai. Tas vietinis genocidas tebevyksta ir dabar išnaikines Lietuvoje apie 400.000 gyventojų. Toj komunistinėj santvarkoj žmogus paverstas partijos vergu, netekęs netik laisvės, bet ir teisės į nuosavybę, teisės auklėti savo vaikus, teisės į religiją, į darbą ar profesiją, jeigu nėra akiai paklusnus okupantui.

Dabar genocidas vykdomas netiesioginiu būdu per mokyklas, per komjaunimo organizacijas, per vadovėlius, per spaudą, radiją ir televiziją, per dailę ir meną. Jų spauda be pertraukos šaukia propagandą komunizmo idėjas, skelbdama ateizmą ir internacionalizmą.

"Kiekviena paskaita -- nesvarbu kokia, technikos, medicinos, gamtos mokslų ar pedagogikos, turi turėti ne vien tik profesinių žinių, bet ir idėjų auklėjimo krūvį", -- rašo komunistų leidžiamas laikraštis "Tiesa" 1971 m. 12.21 d. ir kasdien tą patį kartoja.

Jų spauda skundžiasi, kad katalikų bažnyčia užima reikšmingą vietą ko voje prieš komunizmą. Jie skelbia, kad "klerikalinėje literatūroje ir ideologinėje propagandoje ypač akcentuojama humanizmo problema. Katalikybės ideologai stengiasi įtikinti savo oponentus, jog tikrieji humanizmo skelbėjai, žmogaus orumo aukštintojai esą religinio kulto tarnai. Marksizmo -- leninizmo praktika, anot jų, iš esmės prieštaraujanti pagrindiniams humanizmo principams, žmonių prigimčiai, jų gyvenimo prasmei" (Tiesa, 1971. 10.14).

Tačiau, kaip gi gali Sovietų Rusijos komunizmas įrodyti savo skelbiamą humanizmą vykdamas toki žmogaus protu neaprepiamą genocidą. Paskutiniuoju metu labiausiai paplitęs sovietinio genocido vykdymo būdas yra intelektualų naikinimas uždarančią psichines ligonines, prievarta jaunimo siuntimas į tolimuosius Rusijos kraštus vergų darbams, o skelbiant pa-

ROMO KALANTOS PILĖNAI... (7)

ROMAS KALANTA LAISVOJO JAUNIMO SĄSKRIDYJE...

Šiomis dienomis laisvojo pasaulio jaunimas suskrenda po vieną pastogę. Perkelkite prasme ta bendroji pastogė yra jaunos jausmas priklausyti vienam bendram etniniam organizmui, lietuvių tautai. Beribis lietuvių tautos išsiblaškymas planetos platybėse palaimingai neišsildė iš širdies priklausomybės lietuvių tautai jausmo. Periodiškai, jau kelintą kartą, jaunimas, augdamas, bręsdamas, viena karta keisdamas pasitraukiančią kartą, suskrenda ir deklaruoja ištikimybę savo tautai. Šitoks suvažiavimas meta iššūkį pragaištingoms "melting pot" teorijoms ir garantuoja ilgą lietuviškos išeivijos egzistenciją. Toks suvažiavimas yra etninio savitumo neišdavimo deklaracija...

Bet ar tik tiek? Suvažiavimuose nėra esminio ele-

sauliui, kad jie vyksta laisvu noru. Kunigų apkalbinimai už skelbimą žmonių religinių tiesų ir už tai uždarymas jų į kalėjimus ir teisimas atimant kunigams laisvę visam gyvenimui.

Kad šis Sovietų okupuotuose kraštuose genocido vykdymas tebesitęsia ir kad kenčia ten pavergtieji žmonės paskutiniu laiku parodė iš visą laisvąją pasaulį prasiveržęs jų skundas ir šauksmas į pasaulio tautų sąžinę moralinės pagalbos. Tai jūrininko Simo Kudirkos, kunigų Juozo Zdebskio ir Antano Šeškevičiaus kankinimai ir jų drąsūs pasisakymai teismuose. Vėliau 17-kos tūkstančių katalikų parašai išteikti Jungtinėms Tautoms ir Lietuvos komunistiniam okupantui, prašant religinės laisvės savo gimtajame krašte.

Ir šiomis dienomis laisvąjį pasaulį vėl pasiekė nauja tragiška žinia apie sovietų vykdomą genocidą Lietuvoje, kai Romas Kalanta, jau komunistinėj sovietinėj santvarkoj išaukęs jaunuolis net savo gyvybę paaukojo tėvynės laisvės vardan. Jo kūną lydint keli tūkstančiai jaunimo užtvindė Kauno gatves šaukdami "laisvės Lietuvai. Už tą asmens teisę ten vėl prasidėjo nauja genocido banga, nes, kaip užsienio spauda praneša, tuojpat keli šimtai jaunuolių buvo uždaryti į kalėjimus, o mes gerai žinome koks likimas jų laukia.

Mes tikime, jog aukščiau minėti sovietinio genocido vykdomi darbai tarptautinės teisės ir moralės nuostatoms nusikaltimai, negali likti nepastebėti ar nutylėti laisvojo pasaulio tautų.

Jeigu demokratinės valstybės nesupras tarptautinio komunizmo, besislepiančio po priedanga įvairių demonstracijų, neįvykdomų reikalavimų grėsmės, tai gali ateiti laikas, kad pačios save iš per didelio gerbūvio nusižudys ir jas gali iš tikti toks pat likimas, kaip Lietuvą.

E. Čekienė

mento. Nėra atstovų iš tėvų kilties krašto, nėra jaunimo iš Lietuvos!

Jų nėra dėl to, kad suvažiavimas, greta etninio savo tautai priklausomumo deklaracijos, deklaruoja tėvų krašto tragediją; deklaruoja, kad savo krašte tauta neteko suverenumo, neteko savo valstybės ir tapo įnamiu savo žemėje. Jeigu kongresas kvietėsi dabar jaunimo atstovų iš okupuotojo krašto, atvyktų iš ten stambi delegacija. Kvieslingė ok. krašto valdžia dosniai paremtų kongreso biudžetą, parūpintų iškabingų paskaitininkų - agitatorių, bet...

Bet jaunimo atstovai iš ok. Lietuvos būtų sovietinio režimo atstovai. Tie atstovai būtų tautinio suverenumo jausmo netekę jaunuoliai. Tai būtų savotiška 1793 metų Targovicos konferencijos imitacija. Toje Lietuvos-Lenkijos sudarymo konferencijoje smarkiai veikė rusų auksu nupirktų atstovų delegacija ir reikalavo paklusti carienės Kotrinos valiai. Istorią įrodė, kad tie "delegatai", kad ir nesąmoningai, buvo savo krašto gyvybinių interesų budeliai. Istorią kartojasi, ir buvo balsų, reikalavusių jaunimo kongresus paversti 1793 metų Targovicos imitacija!

Yra ok. krašte jaunuolių, kuriems susitaikėliškai skusnumas okupacinei galiai, vergiškai skusnumas "Vyriausiam broliui" pripildė dvasią. Etniniai tie jaunuoliai yra lietuviai, dvasiniai jie jau yra apgailėtina simbiozė: mišinys lietuviško kraujo ir maochistinio atsidavimo priešiškos valstybės ir tautos interesams.

Tokios grupės įsileidimas į kongreso veiklą taptų susitaikėliškumu su okupantu. Tokį kvietimą organizatoriai atmetė ir kongreso gairėse yra noras matyti Lietuvą laisvą, išdidžią ir suvereną.

Bet pavergtojo krašto jaunimas, jaunimas Romo Kalantos tipo stovi greta jaunojo lietuviškojo jaunimo demonstracijų žvakučių liepsnose. Tai Romo Kalantos liepsna, išdalinta ir laisvojo pasaulio lietuviškam jaunimui. Ta liepsna ok. Lietuvoje paslėpta po giliais pelenais, tai slapta gajija, laukianti gero palankaus vėjo.

Ir, vaizduote žaidžiam, mes regime sceną:

...į kongreso auditoriją įeina devyniolikametis jaunuolis. Tai Romas Kalanta. Jis tiki, kad kongresas yra laisvas, kad kongresas pritaria jo žodžiams, išreikštiems susideginimo liepsnoje "Laisvės Lietuvai!"

Romas tiki, kad šis laisvojo jaunimo kongresas gerai suprantas jo savizudystės susideginimo esmę. Juk jų tėvai 1944 metais papildė tam tikros idėjinės savizudystės aktą. Jie gaivališkai išsirovė iš gimtojo krašto, tuo deklaruodami protestą. Išrauti žmogų iš jo žemės, pagal poetą šlaitą, reiškia nužudyti žmogų. Tad jų tėvai 1944 metais nusižudė išsirovimu iš savo gimtojo krašto...

...Romas tykia išengia stebėtoju. Jis nesitiki, kad jo atmintis bus pagerbta atsi stojimu. susikaupimo minute. Anaip tol, jis geistų, kad tą minutę paskirtą Lietuvos Himnui, užgintam

vardžių kirčiavimą ir sudurtinius būdvardžius! Va, šnektą apie prūsų ir jotvingių genealoginį medį! Va, į katedrą įsitvėres paskaitininkas ragina pritarti vienai išeiviškos literatūros srovei ir pasmerkti kitą srovę...

Romas nenori matyti beviltiškos prarajos tarp auditorijos ir jai kišamos temos. Jis nenori pedagogikos, archyvų, savimeilės išsišokimų...

Šitoks ok. krašto jaunimas, negatomai, slapčiai, dalyvaus kongreso darbuose. Kad tik jo dėmesys nebūtų apvilts! Kad tik jo pasitikejimas nesutrupėtų!

Kad tik nebūtų gaudžiai -- baisu, jei tas simboliškas Romas, tykiai-tykia, apieis teoretinių seminarų sales ir išeis. Ir išeis, išsinešdamas su savimi tuos liepsnų želmenis, kurie plazdėjo demonstracijų žvakutėse ir demonstruojančio laisvojo jaunimo žvilgsniuose...

Kad tik kongresas ataidėtų slapčiai į jo posėdžius besilankančio Romo lūkesčiams...

(Bus daugiau kitame Dirvos numeryje).

Džiaugsmą, poilsį ir sveikatą jums suteiks atostogos prie Adirondakų kalnų perlo --

LAKE GEORGE, N.Y.

lietuvių SLYVYNŲ vasarvietėje

Blue Water MANOR

vienoje pirmaujančių visame Lake George rajone

KALNŲ oras, nuostabi gamta -- ežeras vienas iš gražiausių pasaulyje su 300 salų ir kristoliniu vandeniu.

PATOGIOS patalpos, geras maistas.

SVEČIAMS NEMOKAMAI: nuosavas 500 pėdų pločio puikus plažas, kasdieninės išvykos motorlaiviu, vandens ski (yra instruktoriai), įvairios valtyys -- irklinės, burinės, canoes ir kt. Maudymosi baseinas stikliniame pastate. Tenisas, ping-pong, krocketas ir tt. Vakaraus salėje koncertai, vaidinimai, šokiai ir kt. pramogos.

IDEALI VIETA JAUNAVEDŽIAMS

Šalia vasarvietės išnuomojamos patalpos ir be maisto (su įrengtom virtuvėm).

Nuo New Yorko per 200 mylių. Iš New York Thruway Exit 24, į Northway 87 iki Lake George Village; iš ten 9N keliu 7 myl. į šiaurę. Vasarvietė skelbiama N.Y. Times ir Daily News sekmad. Jaidose.

Rezervacijų informacijų reikalaujantis kreiptis:

BLUE WATER MANOR

DIAMOND POINT, N.Y. 12824

Tel. (518) NH 4-5071

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS CAPE COD - OSTERVILLE

KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS PLIAŽO -- GRAIZIOJE LIETUVIŠKOJE

JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

'AUDRONĖ'

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655

Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros plažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

Atidaroma vasarajimui nuo BIRŽELIO 24 d. iki RUGSĖJO 15 d. ir jau DABAR priimami užsakymai.

Kreiptis tiesiai į vilą AUDRONĖ adresu: JANSONAS -- AUDRONĖ, P. O. Box 424, OSTERVILLE, MASS. 02655. Tel. (Area 617) 428-8425.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žalumynuos paskendusią lietuvišką pajūrio vilą.

SET-UP MAN

Metal turning machines: P.J. 200's, cones, chucks, lathes, on third shift. Minimum 3 yrs. exp. Work from blueprints. All benefits. Excellent opportunity.

DETROIT AUTOMOTIVE PRODUCTS

11445 Stephens Dr., Warren, Mich. 48090

Call Al Chesley, 759-3850, for appl.

An Equal Opportunity Employer

(49-51)

Kongresas ar piknikas?

Kelios pastabos Jaunimo Kongreso proga

Oi šoksim šoksim šokimėlių,
Oi gersim gersim gėrimėlių.
Senos dainos.

Gal kiek pavėluotai ateinu su pastabomis: jau pabalnoti žirgai ir kelionmaišiai stena perkimšti ir dienotvarkės užbaigtos.

Stebint pasiruošimą ir jomarkini visokių kongreso komisijų bugnų alasa, nenoromis lenda mintys, ir ne visai skaisčios. Man atrodo, per daug tikimasi iš jaunimo kongreso... Gal ir ne toks kongresas reikėjo sukelti?

Mes gabūs tuščiais puodais gatvėje barškinti, dažnai pamiršę, kas puoduose? Tikėkim, kad Jaunimo Kongrese tuščių puodų nebus.

"Mūsų šaunusis jaunimas", "Jaunimas — tautos ateitis", "Jaunimas mūsų tautos žiedas". Prieškongresiniame triukšme šių trauimų, beveik banalybėmis virtusių, išgrūstis temdo didelius uždavinius, didelius reikalavimus Jaunimo kongresui.

Jaunimas nei šaunus, nei nešaunus. Kas gi daugiau yra ir bus, jei ne ateitis? Kokia ateitis? Štai klausimas? Senimas turi praeiti ir dabartį, gal turės ir ateities, ko jaunimui kaip tik dar trūksta. Be dabarties nebus ateities. Kodėl mes taip trankom bugnus ateičiai, kurios gali nebūti? Senimas tiesia minkštus ar šiurkščius kilimus jaunimui — ateičiai... Tų kilimų nutiesimui daug reikės praeities, dar daugiau dabarties, kad tas žiedas — ateitis būtų nors tai, kas turi būti ir praeitis ir dabartis ir ateitis. Mokėjimas paveldėti

LIUDAS DOVYDĖNAS

praeiti — laidas į ateitį. Mūsų jaunimas į tai netiki.

Mes patys — senimas niekinam praeitį, temdom dabartį, išsvajotos ateities iliuzijos, mito apsvaiginti. Mes per daug vilčių klojam ant tų kilimų, kuriais norime mūsų "šaunųjį jaunimą" vesti skaisčion ateitin, kurios ir mes — senimas nesivaizdojam, nenorim, ar tingim pagalvoti: o kokia gi toji ateitis? Ar dabartį, tie ateities žiedai atnešerlių, kurio mes tikimės? Pasigerti galim ne tik alkoholiu. Mitai, iliuzijos — svaigūs gėralai.

Muškimės į krūtinę: mes — tėvai patys save gerokai suniekinom, tuo pačiu — ir dabartį ir mūsų nuostabiai garbingą praeitį. Apie tai tektų daug ir karčiai pasisakyti.

"Kad mano vaikas taip nevargtų, kaip mes vargom", dažnai tėvai, klupdami po viršvalandžių našta įsikalba, kad vaikų lepinimas, mokslo galybė, ir nuostabus Amerikos gėrbūvio angelas neša ir neš "šaunųjį jaunimą" ant mūsų vaizduotės sparnų. O Maironis seniai pasakė: "Pagimdys vargai galiūnus". Ir nėra pasaulyje didesnės tiesos

Mes, stabmeldiškai įsiti tikėję į minkštus kilimus, automobilius, mahaganio baldus nedrįstam ir pagalvoti, kad vargai vartuose žydi visose šalyse ir tautos, kad ir mūsų švelnių kilimų ilgis gal labai striuktas, ir vargai šioje žemėje atrinks galiūnus ir sumals lepūnėlius. O malimo reik

tikėtis. Visos tautos ir šalys eina ir turi pereiti savo kančių kelius. Ateis, gal, atvirai kalbant, jau atėjo ir šiai šaliai. Nors mes linkėtume visokio gero šiam kraštui ir ilgiausio gerovės kilimo, kuriuo mūsų jaunimas eitų galvas iškęlęs šviesiausiu ateitin. Tarp kitko, Romos imperija mirė nuo gerovės ir iliuzijų.

Mes, senimas, o ypač mūsų šaunusis jaunimas manom, kad gyvenant Amerikoje savaime mums garantuota gerovė, didelės galimybės ir — kitaip ir būti negali, — kad galima ar įsikalbėta gerovė tikra kaip savas delnas.

Jaunimą suka ratan bizonio mašina ir tuo pačiu — mala. Biznis jau žino kiek ir ko pirkto ir pirkęs senimas, kiek tas senimas atsargus nušyti reklamos, TV agentų auksinius sliekus. Biznis atskubėjo, įtikino jauną greit kurti šeimą, pirkti baldus, mašinas, švelnų tualetinį popierių, naudotis plačiomis kredito durimis ir užsiversiti išmokėjimų naštomis. O įklampus į bėdas ir gerovės mito svaigulyje — LSD, maruana, seksas. Buvo įtikintas senatorius, kongresmanas, kad JAV 18 metų jaunuolis labai gudrus, subrandęs politiniam, socialiniam gyvenimui. (Nors kai kas gal visai pamatuotai mano, kad 18-metis jaunuolis, TV ir beisbolo auklėtinis, toli nuo to, kuo jį bando aukštinti).

Atsigrišk įtūžęs, tokiu šūkiu buvo kreiptasi į II-jo karo andras pergyvenusį jaunimą. Viskas netikra, viskas melas. Tėvai atsilikę, nusikaltėliškų karų sukėlė-

jai, gyvenk šia akimirka, seksas yra tam, kad jį išnaudotum, šeima — legalizuota vergija, vaikai — kvailu savanoriškumu užsidėta našta. Atsigrišk įtūžęs!

Tą sąjūdį, nusiteikimą ugde egzistencialistinė filosofija, bet už jos stūkso komunizmo, ypač rusiškojo, tyli, bet gerai organizuota sistema. Rusiškąjį komunizmą — rusiškojo imperializmo nugarkaulį senimas praktika išgyveno trėmimais, vergija, teroru. Senimą teko nurašyti. Pergyvenusiųjų sovietizmą vaikai ne lengvai kibo ant komunizmo — imperializmo propagandos, bet jie mielai priėmė pagiežos, įtūžio filosofiją: atsigrišk įtūžęs, atsidėk praeities, tradicijų, tikėjimo, ypač senimo, jie — klavinys.

Mūsų laimei ne daug mūsų jaunimo, per daug ir pergerai pažinęs sovietus ir nacių, nesimetė į įtūžio sąjūdį. Tautiniai idealai, laisvės kovos daugumą mūsų jaunimo išlaikė jaunimu, kuris ir yra ateities viltis.

Jaunimo kongresas turėtų visu atvirumu ir drąsa išsiaiškinti: mūsų kovos, mūsų jėgos telkiamos Lietuvos išlaisvinimui iš Kremliaus vergijos yra kova už žmogaus ir visos žmonijos laisvę, apsisprendimą, už teisę ir ieškoti ir klysti.

Mūsų laisvės kovos yra visos laisvos, demokratinės žmonijos kovos už teisę būti žmogumi. Kova prieš rusiškojo imperializmo sistemos malūną — sumalti žmogų žmoguje.

Nežiūrint visokių kelionių, sutarčių pasirašymo, Jaunimo Kongresas šitai turi išryškinti ir nužymėti mūsų laisvės, mūsų kultūros kelius.

DETROITO LIETUVIŲ ŽINIOS

BAISIOJO BIRŽELIO
MINĖJIMAS

Birželio 11 d. Detroito Mercy Kolegijos salėje visos trys Pabaltijo tautos -- estai, latviai ir lietuviai, bendrai minėjo Baisiojo Birželio genocidą savuose kraštuose. Po Amerikos himno ir įprastinių ceremonijų pagrindinę kalbą pasakė JAV Valstybės Dep-to pareigūnas Doyle Martin. Mums, lietuviams, jis nieko naujo nepasakė, ko mes nebūtumėm spaudose skaitę apie jo "realios" politikos samprotavimus anuomet Philadelphiaje. Gal tai buvo pravartu išgirsti estams ir latviams, bet nemanau, kad jie liko sužavėti. Pabaigoje jis mus visus paguodė, jog jaučias mums simpatiją dėl mūsų tautos nelaimės.

Po to sekė meninė dalis, kurią išpildė visos trys tautybės.

Estas A. Sinka pianu paskambino Beethoveno Sonata Op. 3, latvė Astara Kalnins padainavo Algoną komp. Janis Norvilis ir Agra pavasar -- Janis Kepitis. Lietuviai išpildė didesnę programą dainų. Tautinių šokių grupė "Šilainė" sušoko 3 šokius, o Windsoro kvartetas "Aušra" sudainavo 4 daineles.

Niekad nenubosta žiūrėti mūsų "Šilainės" žaivaus jaunimo šokant su ta pilna jaunystės šypsena pro kurią spindi baltutėliai dantukai ir tais puikiais bei skoningais jų aprėdais. Lygiai širdį veria beklausant tas mergytes, kurios it nendres paupėje, grakščiai išsibūnavusios (kartais galėtų kiek mažiau) meza dainelių posmąposkui posmo.

Tik, deja, kažin ar ši mūsų, programos dalis tiko šios dienos minėjimui.

Skaudus kontrastas buvo žiūrėti. Ant scenos stovėjo gedulo kaspinais perrištos trijų tautybių vėliavos, o prieš jas linksmomis veidais šoko jaunimas ir su šypsena veiduose dainavo mergaitės

3 daineles valso tempu ir 1 dainelę polkos taktu.

Tai ne šokėjų ir dainininkų kaltė. Jūs pakvietė rengėjai. Jie, kaip dera jaunimui, paklausė vyresniųjų kvietimo ir atliko geriausią ką mokėjo. Jiems tik padėka.

Minėjome savųjų brolių ir seserų kančios dalia ir žiauriose apstovose dar žiauresnę mirtį. Pagarbos kankiniui, dar niekada neišreikšdavom linksmomis šokiais ir vilingomis dainelėmis.

Estai ir latviai to nepadarė. Jei mes savo kolonijoje neturime prasiškiusių vokalistų ar pianistų, tai turime deklamatorių, kurie tikrai ne būtų įnešę disonanso į programą.

Kodėl pagaliau nepakako paskutiniojo ir tik vienintelio "Šilainės" šokio -- gėlių auka. Mergaitės rimtais veidukais nešinos gėlių puokštes sušokusios gėlių aukojimo šoki ir baigusios šokti, vieton gėles išsinešusios, būtų jas sudėjusios prieš liūdesiu perjuostas vėliavas. Vaizdas ir išpūdis liktų ilgai atmintinas ir širdims kalbantis.

Po meninės dalies buvo priimta atatinama vietai ir laikui rezoliucija, adresuota JAV vyriausybei ir iš Michigano deleguotiems į Kongresą senatoriams bei atstovams. Minėjimas baigtas Estijos, Latvijos ir Lietuvos himnais.

Stasys Šimoliūnas

JOURNEYMAN
PRINTING PRESSMAN

ON WINKLER & HARRIS PRINTING PRESSES, EXCELLENT OPPORTUNITY. STEADY WORK & FRINGE BENEFITS.

CALL BOB HARTMAN OR APPLY

BOISE CASCADE CORP. ENVELOPE DIVISION 2065 W. FORT ST. DETROIT, MICH. 259-1700

An equal opportunity employer

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ —

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

VYTAUTAS ALANTAS

SAULĖ URVO DUGNE

Ištrauka iš naujos knygos "Amžinasis Lietuvis"

(6)

-- Taigi, šonus zulina... Dabar kai išsigijau mašinėlę, bus kaip ir toliau nuo žmonių akių pabėgti.

-- Ji tau bus gera žmona, o tu šeimyniškas vyras.

-- O tu?

-- Aš? ... -- numykė Česnulis. -- Araš žinau?

-- Juk vistiek turėsi vesti.

-- Nežinau... Kartą kyštelėjęs liežuvį į karštą košę, daraisi atsargesnis. Mano širdis kraujavo trimis meilės kalavijais perverta: daug nukraujavo...

-- Kam trimis? Ar neužteko vieno?

-- Žinoma, tau juokai, bet taip buvo. Yra ligų, kuriomis būtinai turi persirgti. Aš širdies liga persirgau ir pasidariau atsargesnis ir išmintingesnis, kitaip sakant, apsidraudžiau ateičiai nuo panašių kvailybių. Ir aš tau pasakysiu: neatiduok moteriai visų švietalų, tūžą pasilik sau! Laikyk savo širdį užrakinę trimis spynomis ir moterį išsileisk tik į priešekambarį, o ir išleides pasistatyk tarp jos ir savęs paravaną.

-- Ne kokia meilė per paravaną, -- nusijuokė Poška.

-- Paravano jai nerodyk, tik tu pats turėk. Jei tu, pradėjęs meilės žaidimą, nebūsi pakankamai

apsukrus ir apdairus, žuvęs berneli.

-- Apie koki žaidimą tu čia dabar mali? Meilė nėra žaidimas...

-- Malonus ir pavojingas žaidimas.

-- O šeima, vaikai?

-- Tu manai, kad nuėjęs prie altoriaus, mūšį jau būsi laimėjęs? Klysti, brolyti, kaip tik tada ir prasideda tikroji kova, kuri tęsis per visą tavo gyvenimą.

-- Bet palauk, aš negaliu eiti su moterimi prie altoriaus demoniškai šypsodamasis, kad visam gyvenimui išgyju žaisliuką! -- atsisėdo Poška ant savo patiesalo. -- Tai nepadoru, nesąžininga ir negarbinga! Gal tau moteris atsiduoda su kūnu ir siela, o tu sau vienas šėtoniškai šypsaisi galvodamas: né velnio, mano gražuole, aš tavimi nepasitikiu, aš pasilieku savo rankose švietalą, kuriuo galia tave pritrenkti, kada man užeis toks noras! Tu turi jai atsilyginti tuo pačiu nuoširdumu, arba tu ne žmogus, o velniaižin koks išgama!

-- Ta,ta,ta, -- nusijuokė Česnulis. -- Jei tau patinka mokėti grynais, mokėk, čia, matai, skonio ir patyrimo reikalas.

-- Nuo kada tu toks gudruolis pasidarei?

-- Nuo kada? Nuo tada, kai torto gabalą su garstyčiomis prarijau.

-- Gal ir man būtų pravartu apie tai išgirsti?

-- Vargu, iš to tau jokios naudos nebus. Tu geras, vidutiniųbų persiėdęs bernelis, tu būsi geras vyras, pavyzdingas šeimos galva, tėvas...

-- Gerai gerai, dėkingas už gerą nuomonę, -- nekantriai mostelėjo Poška, -- bet palikime mane. Tu man kažkada minėjai kažkokią Jūratę. Tur būti, ji buvo ne kas, kad supenėjo tau tortą su garstyčiomis...

-- Ji buvo puikiausia moteris pasaulyje! -- perkirto šiurkščiai savo draugą Česnulis, -- ir kartu didžiausia nevidonė, -- apmaudingai pridūrė patylėjęs.

-- Niekas nesuprantu, -- skėstelėjo rankomis Poška.

-- Tau nieko nereikia suprasti-

Poška nutilo užsigavęs. Draugai tylėjo rūkydami.

-- Matai, aš niekada nebuvau tikras padauža, -- po ilgo tylėjimo prabilo Česnulis, bet nenuoroma buvau. Vieną vasarą, išigijęs motocikliuką, basčiaus po Lietuvą. Kiti svajoja apie Palangą, o mano akį viliojo gražiosios Lietuvos vietovės, ežerai upės. Trankydamosis po Dzūkiją, iš netyčių aptikau stebuklingai gražią vietelę. Tyvuliavo ten ežerėlis, apaugęs miškeliais, kitoje pusėje kaip veidrodyje atsispindėjo miestelis, toliau stailėsi kalneliai ir žaliavo medeliai tarp auksinių smiltynėlių. Pasistačiau aš miškelyje ant ežerėlio kranto savo palapinę, išsinuomojau iš dzūko laivelį, meškeriojau, maudžiaus ir svajojau naktimis, iškišęs galvą iš palapinės, spoksodamas į žvaigždes. Ar gali išivaizduoti gražesnes ir romantiškesnes atostogas?

Česnulis nutilo ir susimąstęs žiūrėjo į drumzliną, saulės apšviestą padangę.

-- Ten padangė buvo kitokia: tyra, mėlyna, skaisti... -- jis vėl ėmė kalbėti. -- Vieną popietę, meškeriodamas laivelyje prie nendyrno, pamaciau atplaukiančią būtybę. Priplaukusi prie laivelio, ji įsikibo į kraštą ir šūktelėjo, rodydama baltus, blizgančius dantis!

-- Labas, Kastyti! -- Jos šlapi plaukai tįsojo ant nudegusių iki juodumo pečių.

(Bus daugiau)

KŪRYBA IR MOKSLAS

VIENA REČIAUSIŲ KNYGŲ LIETUVIŲ ŠEIMOS KNYGYNE

Jurgis Gliauda

Bernard Donnor vardas nežinomas lietuviams.

Ir tai nenuostabu! Jo vardas neįrašytas mūsų istoriniuose šaltiniuose, nei mūsų enciklopedijose -- lietuvių ar anglų kalba. Bernard Connor, gimęs Anglijoje 1666 metais ir ten pat miręs 1698 metais buvo gydytojas, keliautojas, memuarininkas. Jis buvo savo gyvenamojo periodo stambi erudicinė figūra. Tris metus jis praleido prie Lenkijos karaliaus Jono Šabieskio dvaro, domėjosi lenkų visuomenės gyvenimu, valstybės istorija. Grįžęs iš Lenkijos į Angliją Connor parašė knygą *The History of Poland*. Tai didelis, dviejų tomų veikalas, kur laiko dviasioje epistoliarinėje formoje "in several letters to persons of quality", autorius gyvai ir netgisingai

valstybes sutapatinti į vieną valstybinį organizmą.

Šeštame laiške, kuris

Irena ir Vytautas Tamošaitis su sūneliu Algiu.

bus, kaip sakiau, bene pirmas istorinis šaltinis apie Lietuvą anglų kalba, plačiai apžvelgti

poetizavimų, autorius pasakoja, kad Lietuvos giriose meškos augina žmonių vaikus! Ar nebus ši užuomina vėliau talkinusi prancūzui Prospero Merimee sukurti jo garsų "Lokį"?

Naujas mums yra Connor Lietuvos valstybės ženklo nusakymas. Herbo laukas esą perskirtas dviem dalim (field divided by a perpendicular line). Viena dalis raudona, kita mėlyna. Raudoname fone yra suoliuojantis žirgas. Raitelis mosuoja kardu virš galvos. Kitoje gi vėliavos pusėje, mėlynos spalvos yra Šv. Panelė Marija su Kūdikiu. Virš jų aureolė.

Lietuvos vardas, pasak Connor, kilęs iš "La Italija" (Palemono romėniškos kulties teorija), arba iš nusakymo: Littus Aalanus -- Littualania (?).

Connor rašyboje, savaime aišku, lietuvių vardai bei vietovardžiai pakito iki visiškai jų išskirimo. Nenuostabu, kad autorius gavęs tuos vardus komplikuotai perpasakojimo būdu, liko netikslus. Tačiau, vėsdamas pradžią nuo Palemono (Palemonas), jis mini valdovus: Bercus (pastatęs Jurbarką, Kunesas (pastatęs Kunessevilį), Sperą, Kernių, Gibutą, Zivibuntą...

Valdovų grandinėje ryškiai matomi familariški vardai, kiti atsiranda nauji, bet visi grynai lietuviškai skamba: Kuko, vaitis, Zentas, Ginvillis, Erdvilis, Vyktas, Munivilis, Mingaila... Galima prileisti ir grynai žmogiškų silpnųjų at-

Jaunučio Puodžiūno baleto studijos šokėjos koncerto metu.

Šimtas balerinių Jaunimo Centre

Jurgis Janušaitis

Gegužės mėn. 20 d. Jaunimo centre, Chicagoje, gėrėjomės dar vienu gražiu meno vakaru -- Jaunučio Puodžiūno Baleto studijos jaunų "balerinių" pasirodymu. Salė pilna žiūrovų, jų tarpe daug gražaus jaunimo ir pačių jauniausiųjų.

Vakaras pradėtas Mažąja siuita -- B. Dvariono. Jau pirmoje scenoje šaunus pačių mažųjų "balerinių" pulkas šoka Prie ežerėlio, su jomis drauge pasirodo ir spec. moterų mankštos klasės Ema Jarūnienė. Po to scenon, lyg bangėlėmis, atbanguoja vis naujos "balerinių" grupės ir pašoka Preludą, Valsą, Malūnėlį, Temą su variacijomis, Mažąją rapsodiją, Noktiurną, Šokį, Muzikinę tabokinę ir viso ansamblio ši graži pynė baigiama Kubilu. Šioje dalyje šauniai pasirodo, žinoma, ir profesionalai Violeta Karosaitė, Jaunutis Puodžiūnas ir Janina Kolytė.

Antroje vakaro dalyje gėrimės George Gershwyn Mėlynąja Rapsodija, kurią atlieka keturios grupės šokėjų ir V. Karosaitė, J. Puodžiūnas bei J. Kolytė.

Pažymėtina, kad jauniosios šokėjos, o gal ir būsimos balerinos, kas žino, šoko grakščiai, su gilia išraiška, nuoširdžiais išgyvenimais bei išjautimais. Visą šį spektaklį ypač darė žaismingą geras ir spalvingas apšvietimas, drabužių įvairumas ir jų ypatingas gražumas, ko galėtų pavydėti ir profesionalinis baleto teatras.

Šis geras vakaras buvo suruoštas Jaunučio

Puodžiūno Baleto studijos metų darbo užbaigimo proga. Prisimintina, kad ši studija kasmet ruošia gražius baleto vakarus, o ir paskutinis buvo tikrai maloni staigmena menu besidominantiems.

Jaunučio Puodžiūno studiją lanko šimtas mergaičių, jos visos ir pasirodė šiame parengime. Deja, nėra nei vieno vyro... Šokėjų amžius labai įvairuoja. Nuo 5 metų iki 18 metų, o be to, dar veikia speciali moterų mankštos klasė, kurią lanko nemažas skaičius moterų. Šioje studijoje pamokos vyksta kiekvieną savaitę, nuo antradienio iki šeštadienio. Šokėjos šoka grupėmis, su skirstant jas pagal jų amžių.

Jaunučio Puodžiūno studija sėkmingai veikia nuo 1967 metų. Čia pamokas dėsto be J. Puodžiūno, dar V. Karosaitė, J. Kolytė.

-- O iš kur gavote tokius gražius kostiumus jaunosios "balerinoms"? -- pasiteirauju.

-- Tai Violetos Karosaitės dėka, sumanumu ir darbu buvo didžioji kostiumų dauguma pasiūdin-ta. Tik mažą dalį jų teko įsigyti perkant.

-- Jų spalvingumas, grožis stebina žiūrovą? Kaip tai pasiekėte?

-- Baleto drabužiai visada būna gražūs, šokiui pritaikyti. O efektus duoda dar ir šviesos, kurias sumaniai tvarkė Vytautas Žygas -- pažymėjo Jaunutis Puodžiūnas.

-- Jaunųjų "balerinių" -- šokėjų didžiausias troškimas?

-- Kaip matote, jos visos labai laimingos šia švente, savo pasirodymu. Jos dėkingos žiūrovui, kurio tiek gausu buvo šiame vakare ir kuris nesigailėjo joms katučių. Šokėjos nuo mažiausių iki vyresniųjų šokių, paprastai, domisi, noriai mokosi ir, manau, kad iš jų ateityje galėtume susilaukti ir tikrų balerinių -- juokaudamas pridėjo studijos šeimininkas Jaunutis Puodžiūnas.

Baleto studijos vakaras žiūrovą nuteikė maloniai ir tai buvo daug kas naujo, šiaip jau Chicagoje perkrautų įvairios rūšies renginių grandinėje.

Jaunoms "balerinoms" -- šokėjoms ir mokytojams už gražią pavasarinę meninę dovaną ačiū ir sėkmės ateities darbe.

The History of POLAND,

IN
Several LETTERS to
Persons of Quality.

Giving an Account of the Antient and Present
State of that Kingdom,

Historical, } Political,
Geographical, } and
Physical, } Ecclesiastical;

VIZ

Its Origin and Extent, with a Description of its
Towns and Provinces; the Succession and remarkable Actions
of all its Kings, and of the Great Dukes of Lithuania: The
Election, Power, and Coronation of the King. The
Senate, or House of Lords. The Diet and Form of Government:
The Privilege of the Gentry. The Religion, Learning,
Language, Customs, Habits, Manners, Riches, Trade,
and Military Affairs; together with the State of Physick
and Natural Knowledge; as also an Account of the Teutonic
Order, and of the Duke of Curland, his Family and Territories.
With Sculptures, and a new Map after the best Geographers.

With several Letters relating to Physick.

VOL. I.

By BERN. CONNOR, M.D. Fellow of the
Royal Society, and Member of the College of Physicians,
who in his Travels in that Country collected these Memoirs
from the best Authors, and his own Observations.

Published by the Care and Assistance of Mr. SAVAGE.

London, Printed by J. D. for Dan. Brown without Temple-Bar,
and A. Raper in Fleetstreet. MDCXCVIII.

Titulinis knygos lapas

sacingai aprašo Lenkijos istoriją.

Lietuviams nepaprastai įdomu, kad šioje knygoje ir Lietuvai autorius paskyrė daug vietos. Lietuvos istorijai ir jos valdovų bei žmonių valzdovų pristatyti Connor skyrė pirmame veikalo tome ilgą šeštąjį laišką (pusl. 301-350). Tai bus, bene pirmas istorijoje Lietuvos pavaizdavimas anglų kalba.

Autorius laikė Lietuvą atskirą nuo Lenkijos valstybę. Tiksliai tam tikras formalus karališkos valdžios condominiumas rišo ta, jo pavaizdavime atskiras valstybes. Be abejo Connor gerai pagavo ano meto valstybinio tvarkymosi principus bei visuomenės nuotaikas, kada lenkų ir lietuvių aristokratijos vengė abi

ryškūs Lietuvos istorijos metmenys ir jų apžvalga labai sutinka su dabar ok. Lietuvoje išleistos Bychovco kronikos duomenimis.

Įdomios yra didelių ir Lietuvos valdovų genealoginių medžių šaknys ir šakos. Autorius patiekia čia daugybę vardų ir giminystės ryšių. Pūkūs yra lietuviškos buities, papročių, tikiybinių apeigų, gyvenimo bei kariavimo būdų aprašymai. Dalis patiektų duomenų gerai sutinka su istorijos patikimais faktais.

Yra ir įdomių poetinių fantazavimų, nes jeigu jau Lenkija atrodė angliui eruditui "egzotiška" šalimi, tuo labiau tokia atrodė tolimai, miškuose ir giriose paskendus ir priešų nugalima Lietuva. Tarp daugelio kitų

Great Dukes of Lithuania.

313

Afterwards in 1289, the Lithuanians, to the number only of 8000, invaded a part of Prussia, burning, killing, and destroying wherever they came; but before the Country could make head against them, they were re-tured with great Spoils. To requite which, next Year the Prussians march'd into Lithuania, where they kill'd and took vast numbers of the Inhabitants, as likewise possessed themselves, under the Conduct of the Commendador of Königsberg, of the strong Castle Mirabde. Afterwards Memer, great Master of Prussia, enter'd Lithuania with a formidable Army, and entirely destroy'd two Districts.

Not long after this Visbenes invaded Cujavia, and burnt and destroy'd all the Country about Brzezia, and likewise carried away great Numbers into Captivity.

In the Year 1293, Conradus Stange, Commendador of Ragnia, took the Castle of Mindog in Lithuania; which Visbenes soon re-quired by entering Prussia, and destroying it eighty days together.

Afterwards in 1294, Visbenes, with a Body only of 1800 Horse, marching thro' Woods and By-roads, surpriz'd a great Concourse of People met in the Collegiate Church of Lamschet, whereof the greatest part he kill'd, and the others, consisting chiefly of Ecclesiastics, he carri'd away for Slaves. The Church he rob'd, and those that fled he stifted by firing all the House around them. After which marching about the Country, he drove away all their Cattel; but upon his return, meeting with Caffim Palatine of Lamschet, he was bravely oppos'd for a while, till Numbers sup-plied

Lietuvos aprašymui skirtas puslapis

(Nukelta i 6 psl.)

Viena rečiausių...

(Atkelta iš 5 psl.)

ir inž. Vytautas Tamošaičiai atrado Connor antikviate. Tai buvo brangus radinys ir materialiai ne prasme.

Abu Tamošaičiai yra lietuviškos senovės mylėtojai. Seni žemėlapiai, kur atžymėta Lietuva, senos graviūros, turinčios ryši su lietuviais, puošia jų gyvenvietės sienas. Tad ir anglas Conner, rašęs apie Jono Sobieskio laikų Lietuvą ir sutilpęs dabar savo knygos apdare, gal būt bičiuliškai susižvalgo su žemėlapiams, iš kurių jis sėmėsi žinių apie Lietuvą 1694 metais?...

Knygoje išklijuotas senas ex-libris. Knygą, kadaiše, turėjo Markizas Tueeddale, Giffordo kunigaikštis ir Waldeno baronas, Lordas Hag of Yesterday.

Istorinės romantikos žaismas. Šiandieną tos rečiausios ir mums iki šiol nežinotos knygos savininkai yra Irena ir inž. Vytautas Tamošaičiai -- Los Angeles lietuviai.

WANTED AT ONCE
JOURNEYMEN
or
1st CLASS SKILLED

VERTICAL TURRET
LATHE OPERATORS

Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. Paid benefits and opportunity for advancement

For 2nd shift

FORMMET CORP.
1500 Nagle Rd.
Avon, Ohio

Equal opportunity employer

WANTED AT ONCE
JOURNEYMEN
or
1st CLASS SKILLED

SCREW MACHINE OPERATORS & SET UP MEN

Must be able to set up work from blue prints & close tolerance. Experienced only on 6 spindle automatics.
For 2nd & 3rd SHIFT

A small but expanding company. Work overtime on a steady basis for over 1 1/2 years. Paid hospital insurance, holidays & vacation.
Apply in person

TEVELO INDUSTRIES INC.
6730 Marshall Rd.
Olivet, Mich.

Kviečiame visus atsilankyti

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖS
UŽSIENIO ŠOKĖJŲ PASIRODYMŲ IR
TALENTŲ VAKARĄ —

KONCERTĄ,

kuris įvyks liepos mėn. 1 d., 8 val. vak.
Marijos aukštesniosios mokyklos salėje,
Lietuvių Plazoje, Chicagoje

PROGRAMOJE:

LENA VALAITYTĖ, Vokietijoje išgarsėjusi
populiarios muzikos dainininkė,

Liaudies instrumentų ansamblis "GINTARAS" iš
Montrealio,

Studenčių kvartetas "RASA" iš London, Ont.,

Šokėjai iš MUENCHENO.

Bilietus galima įsigyti MARGINIUOSE

LPL Tautinių Šokių Šventės Rengėjai

Nedėkite savo pinigų ten kur yra kandys!

Kiekvienos dienos reikalai gali praėsti skylių piniguose, kuriuos jūs mėginate sutaupyti. Padėkite juos į reguliarią taupymo sąskaitą pas mus, jūs galėsite juos paimti kada tik bus reikalinga. Kiekvienas sutaupytas doleris renka procentus vietoj dulkių. Jeigu jūsų taupymo planas pramato pinigus, kurie gali būti nejudinami kurį laiką, mes turime eilę kitų geriau mokančių planų, apie ką jūs turėtumėte žinoti. Ir kai jūs kalbėsime su mumis atrasite kaip jūsų taupymo sąskaita gali duoti jums nemokamą čekių sąskaitos patarnavimą.

Atraskite
Society
NATIONAL
BANK OF CLEVELAND
MEMBER F.D.I.C.

JŲSŲ DIDESNIAI PATOGUMAI MŪSŲ VISŲ APYLINKIŲ BANKO ISTAIGOS ATIDARYTOS ŠEŠTADIENIAIS NUO 9:30 V. RYTO IKI 12:30 V. P. P.

KAS ATVYKSTA IŠ AUSTRALIJOS?

Kartu su PLJK atstovais į Chicago iš Australijos atvyksta ir nemaža grupė ekskursantų, kurie norėtų sutikti savo pažįstamus. Štai jie.

JAUNIMO K-SO ATSTOVAI: H. Antanaitis, B. Aleknaitė, A. Bernaitis, R. Belskytė, V. Bitinaitė, L. Baubinaitė, E. Jomantienė, U. Kazokaitė, D. Kišonaitė, R. Kubiliūtė, A. Milvydas, V. Norvydaitė, L. Pocienė, J. Reisgytė, A. Reivytiš, D. Saženytė, D. Skapinskaitė, V. Vaseris, J. Zabukaitė, E. Žemkalnienė, G. Žemkalnis.

SPORTININKAI: A. P. Andriėjūnas, G. Bražionis, V. Bražionis, J. Gružauskas, S. Karpuška, V. Mačiulaitis, R. Mačiulaitienė, M. Mikalauskas, J. Obeliūnas, P. Obeliūnas, J. Tamošiūnas.

EKSURSANTAI: P. Andrijaitis, T. Bikulčienė, B. Bitė, J. Čėsna, L. Dronseikienė, B. Jonavičienė-Janavičkaitė, K. Kaciūnienė, Dr. I. Kaunas, R. Kaunienė, K. Kuzmickas, M. Lozerienė, P. Matukas, E. Matukienė - Bernotavičiūtė, dr. J. Maželienė-Skidniauskaitė, D. Narvydas, J. Norkūnas, G. Patupis, P. Patupienė, M. Petkūnienė-Volskaitė, C. Ra-

dzevičienė, A. Reimerienė, P. Šėkas, J. Šėkienė, K. Pažėra, J. Vėbrys, H. Statkuvienė.

Australijos lietuviai atvyksta į Los Angeles š.m. birželio 27 dieną, 7:55 val. vakaro, UTA-Air France, Flight UT 582a/582.

* LINA VERBICKAITĖ "Gyvataro" tautinių šokių grupės pranešėja ir mokytoja, IV-toje tautinių šokių šventėje bus suaugusiųjų šokiams pranešėja.

SUPERVISOR
THERMO-FORM OPERATION
Experienced, mature man with the ability to manage the complete operation. This position offers unlimited opportunity with a new progressive profitable plastic company. Send resume to Walled Lake, Mich., P.O. Box 607, or call 313-624-0800.

(49-51)

GEAR TOOTH GRINDING FOREMAN

IMMEDIATE OPENINGS

THE POSITION

Challenging opportunity as foreman of gear tooth grinding department for west suburban (Chicago, Ill.) precision gear manufacturer. Applicants must have supervisory ability in all phases of gear tooth grinding.

THE COMPENSATION

Excellent salary plus overtime, and complete company benefits package plan that includes \$15,000 LIFE INSURANCE AND PAID HOSPITAL AND PENSION PLAN.

THE STABILITY

No lay-offs for lack of work in the history of our company. Re-location expenses paid. If this is for you: WRITE OR CALL COLLECT.

OVERTON GEAR & TOOL CORP.

530 Westgate Rd.
Addison, Illinois 60101
312-543-9570

AN EQUAL OPPORTUNITY EMPLOYER

(49-53)

Praeitą sekmadienį Clevelando ramovėnų surengtoje gegužinėje buvo pagerbti birželio mėnesio varduvininkai. Nuotraukoje kairėje stovi Ramovės skyriaus pirm, Vladas Knistautas, J. Carlos nuotr.

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

BIRŽELIO 25 D. 2 val. p.p. Clevelando šaulių kuopos susirinkimas ir gegužinė O.K. Pautienų sodyboje.

LIEPOS 16 D. Grandinėlės išleistuvės Europos.

WANTED TANDEM TRACTORS

With driver, with or without trailer. Permanent lease, year around work, central dispatch for return loads, 50% advance, terminal pay on delivery. One of world's largest carriers of buildings and building materials. Call or apply in person:

PRE - FAB TRANSIT CO.
4409 S. DIVISION,
GRAND RAPIDS, MICH.
616-532-2027 or 800-637-4181

(49-56)

RUGSEJO 16 D. Tautos Šventės minėjimas ir vaidinimas "Antrasis kaimas". Rengia LB Clevelando apylinkės valdyba.

SPALIO 1 D. 4 val. LRK Moterų S-gos 36 kuopos metinė vakariinė naujosios parapijos kafiterijoje.

SPALIO 14 D. Chicago Lietuvos Operos iškiliųjų solistų (D. Stankaitytės, A. Stempuzienės, S. Baro ir kt.) koncertas. Rengia LB Ohio apygarda.

SPALIO 22 d. Birutinių parėngimas.

PETKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9
TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
MAŽEIKAS & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRYŠ MODERNIOSKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
Mašinoms vieta
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

GINTARUI DEGESIUI PASKIRTA ŠIRDIES DRAUGIJOS STIPENDIJA

American Heart Association šiaurės Ohio skyrius kasmet skiria nedidelį skaičių stipendijų gabiems studentams. Šių stipendijų tikslas yra sudaryti sąlygas mokslinio darbo sąlygomis širdies ligų srityje, dirbant prityrusių mokslininkų laboratorijose. Tuo būdu širdies Draugija tikisi patraukti gabius studentus siekti mokslinės karjeros studijas baigus.

Kadangi stipendijas prashančių labai daug, jos skiriamos atsižvelgiant į studento-tės mokslo pažymius, pasirinkto projekto tinkamumą ir jo svarbą, bei laboratorijos lygį, kurioje šis stipendijatas dirbs.

Šiais metais viena iš tų stipendijų buvo paskirta Gintarui E. Degesiui dirbti pas dr. Antaną Butkų, tyrimų laboratorijoje, Cleveland klinikose. Gintaras studijuoja chemiją Keyon College, Gambier, Ohio. Pirmuosius metus baigė B+ viurkiu. Dr. Butkaus laboratorija specializuojasi kraujo riebalų įtaka širdies ligų

kompleksui ir tyrinėja širdies žaizdų atsiradimų būdus. Gintarui pavesta analizuoti lipidus chirurginiu būdu iš širdies arterijų išimtose žaizdose. Tų lipidų dalis — riebalinės rugšties žaizdoje bus lyginamos su paciento kraujo lipidų riebalinių rūgščių sudėtimi ir tuo būdu sprendžiama kiek kraujo riebalai prisideda prie tų žaizdų plėtimosi.

Be Gintaro Degesio šiuo metu dr. Butkaus laboratorijoje dar dirba lietuviai chemikai Liuda Brizgienė, Vytenis Gatautis ir studentė Ingrida Raulinaitytė. Pernai širdies Draugijos stipendija šioje laboratorijoje buvo laimėjusi Roma Jasinevičiūtė. Malonu, kad jauni lietuviai akademikai sėkmingai rungtyniauja mokslo srityje ir laimi. Tad linkime Gintarui Degesiui sėkmės ir mokslinio darbo pamėgimo.

SKAUTIŠKA ŠVENTĖ

Maloniai kviečiame visą Clevelando skautiją ir lietuvių visuomenę į SKAUTORAMĄ sekmadienį, birželio 25 d., 2 val. p. p.

Vieta: Metropolitan parke Forest Lane aikštėje (už Strawberry Lane). Važiuoti 6 keliu iki River Road (174 kelio), sukti dešinėn ir, pavaziavus virš 1 mylios, sukti dešinėn į Forest Lane. Kelias bus nurodytas ženklais.

Programoje: 12 stočių skautiškos ir liuanistinės varžybos, žaidimai mažiems ir dideliems, laužas.

Dalyvaukite visi šioje skautiškoje šventėje, kur jūs lauks smagi nuotaika ir linksmi užsiėmimai.

Rengėjai: Neringos vyr. skautės, Pilėnų skautai vyčiai ir Klaipėdos skautai budžiai.

• **Arenoje** pankadienį, birželio 23 d., 8 v. v. įvyks imtynės tarp Ernie Ladd ir Waldo von Erich dėl pasaulio čempiono titulo. Taip pat bus ir kitų imtynių varžybos. Bilietai nuo 5 iki 3 dol. gaunami Arenoje, 3717 Euclid Ave.

Kaip sutaupyti didelius pinigus kada jus darot didelį pakeitimą

Leiskit mums padėti jums pirkti ar statyti jūsų namą. Mūsų banko paskolos nuošimčiai žemina "low closing" išlaidas ir mūsų "no points" metodas normaliom namų paskolom gali jums sutaupyti didelę sumą pinigų. Ir turėjimas didžiulio banko savo pusėje, kada jūs darote ši svarbų žingsnį, gali taip pat padėti. Mes duodame pusę banko paskolų Clevelande. Leiskite mums padėti.

CLEVELAND TRUST

Kartu, mes galime tai padaryti.

GRAŽI KANKLIŲ MUZIKOS POPIETĖ

Š. m. birželio 17 d. Čiurlionio Ansamblio salėje, specialiai įrengtoje ir gausiai gėlėmis papuoštoje estradoje, vienas po kito pasirodė p. Onos Mikulskienės kanklių studijos mokiniai, atlikdami muz. Alfonso Mikulskio kanklės kompozituotus kūrinius. Programą pradėjo pati jaunoji kanklininkė Sigutė Bankaitytė, pakankliavusi Lelytės šokį. Po jos sekė Mirga Bankaitytė su "Siuntė mane motinėle", Daiva Urbaitytė su "Svajone", Raimundas Bankaitis, atlikęs "Jaunystės" 1-j dalį — uvertiūrą, Dallen Walsh (trečiosios kartos čiagimė lietuvaitė) — "Ant ežerėlio rymojau" ir Danutė Januškaitė — "Koncertiną G-Major". Pabaigai Bankaičių trio (Sigutė, Mirga ir Raimundas) davė nuotaikingą "Lenciūgelį". Visi atlikti kūriniai rėmėsi grynai lietuvių liaudies dainų melodijomis.

Čia pat muz. A. Mikulskis trims studiją baigiantiems (Dallen Walsh, Danutė Januškaitė ir Raimundui Bankaičiui) įteikė po tradicinį simbolinį diplomą — tai kamertoną, primenantį visuomet ir visur siekti kamertoniskai švares ir tikslaus melodijos perteikimo klausytojams.

Studijos vadovė p. Mikulskienė, daug darbo ir širdies įdėjusį į kanklių muzikos gaivinimą ir būsimoms kartoms perteikimą, šiltu žodžių padėkojo mokiniams už stropumą ir visiems rėmėjams, lengvinusiems jos pastangas.

Programa užtruko apie valandą laiko. Jos pasiklausyti buvo prisirinkusi arti pilnė Čiurlionio Ansamblio salė. Svečių tarpe iš toliausiai atvykę p. Bankaičiai (iš

Detroito) džiaugėsi savo vaikiečių kankliavimu.

Pabaigai studijos mokinių tėvai svečius ir viešias pavaišino kava su skanumynais.

Tai buvo graži kanklių muzikos popietė. Visas grožis gal svarbiausiai pasireiškė tuo, kad senosios mūsų kanklės, pasišventėlių dėka, išlaikydamos savo charakterį, eina iš kartos į kartą, patraukdamos susidomėjimą ir pamėgimą net pačių jauniausių entuziastų.

• **Susipažinsime su šiais metais Draugo premiją laimėjusiu Vc. Kavaliūno romanu "Aidai ir šėšėliai".** Laureato kūrybą ir paskutinįjį romaną aptars prof. Audona Augustinavičienė. Romano ištraukas — iliustracijas paskaitys jaunos skaitytojos. Laikas: šeštadienis, birželio mėn. 24 d., 7 val. vak. Vieta: Nauj. parapijos salė, Rengia LB Clevelando Apylinkės Švietimo Skyrius.

ŠAULIŲ GEGUŽINĖ

Birželio 25 d., sekmadienį, 2 val. O. K. Pautienų sodyboje, 2733 E. Overlook, Cleveland Hts. įvyks Clevelando Kar. A. Juozapavičiaus šaulių kuopos susirinkimas ir po to 3 val. gegužinė. Maloniai kviečiami clevelandiečiai atsilankyti į šaulių gegužinę ir, jei kas norės, galės užpildyti anketą įstoti į šaulių kuopą.

HOUSE FOR SALE

A Lady of Perpetual Help, large newly vinyl sided double house with huge, 3 car garage, lovely large lot, beautifully landscaped. Priced in the high 20,000. By owner. Call: 531-7039 or 481-3541. (49-50)

• **Grandinėlės** kelionėn į Europą išleistuvinis pokylis įvyks liepos 16, sekmadienį, 4 v. p. p., gražioje ir vėsioje Slovėnų salėje, 20713 Recher. Įvažiavimas Linberg gatve iš E. 200. Išleistuvėse dalyvauja visi grupės šokėjai, muzikantai, jų tėvai ir visi kurie nori valandėlei pabėgti nuo vasaros karščių, nuotaikingai pasisvečiuoti ir padėti Grandinėlės jaunimui atlikti numatytą koncertinę kelionę Europoje. Išleistuvėms pakvietimus prašome jau dabar įsigyti pas grupės narius, jų tėvus arba telefonu: 442-8674. Auka — 5 dol.

• **Gyvybės, sveikatos ir pensijų draudimo, o taip pat akcijų — investavimo (mutual funds) reikalais kreipkitės į V. Giedraitį, tel. 944-6835.**

• **Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gaukite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.**

• **Parduodami 3 gražūs sklypai** prie Pymatuning ežero, tinka stovyklavimui arba namų statybai. Kreiptis tel.: 732-8242. (49-51)

• **Globe Parcel Service, Inc.** Clevelando skyrius, dėl atostogų, bus uždarytas nuo liepos 2 iki liepos 18 dienos. **Vedėjas**

• **Perkant ar parduodant namus,** prašome kreiptis pas Čipkus Realty, 31601 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

• **Floridoje rasite jaukią lietuvišką nuotaiką Jazbučių vasarvietę, 8910 Collins Ave., Miami Beach, Florida.** Visi butukai turi oro šaldymą (air conditioning), pilnai įrengtas virtuvės su šaldytuvais. Erdvi nuosava automobiliui statyti vieta. Puikus plažas čia pat tik perėjus skersai gatvės. Veikia ištisus metus.

Dėl rezervacijų skambinkite (305) 865-9258 ar 865-2678.

REMKIME MŪSŲ GRAŽŲ JAUNIMĄ LAISVAJAME PASAULYJE

ir suteikime jam progą atvykti į
IV-tą TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĘ,
kuri įvyks liepos mėn. 2 d. Chicagoj.

Aukas siųskite adresu:

J. Evans,
6845 So. Western Ave.,
Chicago, Ill. 60636

IV-tosios TŠŠ Vajaus Lėšų teikimo
komitetas

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

**II PASAULIO
LIETUVIŲ
JAUNIMO
KONGRESAS**

10:00v. AKADEMINĖ PROGRAMA
Conrad Hilton viešbutis

8:00v. "KONGRESO VAKARAS"
Rinktiniai lietuvių
jaunimo talentai, šokiai
Conrad Hilton viešbutis
Grand Ball Room

2:00v. IV TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ
Chicago International Amphitheatre
43 ir Halsted

8:00v. "DU APIE GEDIMINAIČIUS"
V. Krėvės - "ISKIRGAILA"
J. Griso - "BARBORA RADVILAITĖ"
Jaunimo Centras

11:30v. AKADEMINĖ PROGRAMA
Conrad Hilton viešbutis

8:00v. VAIDINIMAI:
K. Ostauskas - "KVARTETAS"
K. Sajos - "MAMUTŲ MEDŽIOKLĖ"
Jaunimo Centras

Biletai Gaurami

Vaznelių prekybos namai - Gifts International
2501 W 71 St. • Chicago Illinois 60629
tel 471 1424

Margulis
2422 W Marquette Rd. • Chicago Illinois 60629
tel 476 2242

PLJK Būstinėje - Jaunimo Centre
5620 S Claremont Ave. • Chicago Illinois 60636
tel 737 3300

ir prie įėjimo į parengimus

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

JUOZUI KAJECKUI
75 METAI

Lietuvos atstovui Washingtono Juozui Kajeckui birželio 17 d. sukako 75 m. amžiaus.

J. Kajeckas gimęs 1897 birželio 17 Shenandoah, Pensylvanijos valst. Jis diplomatinę karjerą buvo pradėjęs 1929 m. gruodžio 11. Nuo 1930 ligi 1935 gegužės 1 — Lietuvos pasiuntinybės sekr. Londone. Tuo metu Kajeckas ėjo ir konsulo bei pasiuntinio pareigas. Nuo

1935 dirbo Užsienio reik. ministerijos centre, 1939-40 rugsėjo mėn. Lietuvos pasiuntinybės patarėjas Berlyne. 1940 rugsėjo pabaigoje atvyko į JAV ir nuo spalio 1 pradėjo eiti pasiuntinybės patarėjo pareigas Washingtono; gi nuo 1957 gegužės 11 Lietuvos atstovas Washingtono charge d'affaires titulu a. i., nuo 1968 m. — charge d'affaires titulu.

(E.)

• Dirvos novelės 1972 m. konkurso juri komisija, sudaryta iš Vilties draugijos valdybos pirmininko Alekso Laikūno, poeto Balio Augino ir laikraštininko-visuomeninko Jono Daugėlos, jau pradėjo skaityti konkursui atsiųstas noveles.

Paskutinę dieną dar gauta, prieš konkurso terminą išsiųsta, novelė Teresėlės Aušros — "Niranos ir nebūties skrydyje".

Dirvos novelės konkurso ilgametis mecenatas Simas Kašlionis ir šiais metais skiria premiją 500 dol.

• Kazui Nausėdai, Korp. Neo-Lithuania filisteriui, iš Venezuelos viešint Chicagoje, būrys vyresniųjų korporantų buvo susirinkę Tautiniuose Namuose maloniam pasišnekėjimui su svečiu. Buvo prisiminta jaunos die-

nos praleistos korporacijoje ir vingiuoti išveivijos keliai. Ta pačia proga filisteris Kazys Nausėda paskyrė korporacijai 60 dol. auką.

• Teodoras Blinstrubas, ALT vicepirm., pavaduoja atostogų išvykusį ALT pirm. dr. K. Bobelį, kuris grįš birželio 30 d.

• L.K.K. Savanorių S-gos naujai išrinktoji Centro Valdyba pareigose pasiskirstė taip pirmininkas J. Švedas, 1516 So. 49 St., Chice-ro, Ill. 60650, tel. 863-6005; vicepirm. J. Tamulis, telef. 925-4076; izd. A. Urbonas; sekr. L. Balzaras; narys A. Juodka.

• I mokytojų studijų savaitę, kuri įvyks Dainavoje rugpjūčio 6-13 d. jau užsiregistravo K. Gričius, J. ir A. Mikšiai ir A. Rūgytė. Registruotis prašoma iki liepos 20 d. sekančiu adresu: Jonas Kazlauskas, 26331 Briardale Ave., Cleveland, Ohio 44132.

• Virgilijus Krapauskas š. m. birželio 11 d. baigė with honor De Paul universitetą gaudamas bakalauro laipsnį iš istorijos.

Visus ketverius metus buvo garbės sąrašuose ir gavo stipendiją. Nuo rudens tęs tolimesnes studijas tame pačiame De Paul universitete.

Priklausė organizacijoms: Pi Gamma Mu, Korp. Neo-Lithuania, skautams vyčiams ir jaunųjų istorikų sekcijai.

• Algis Rukšėnas, neseniai baigęs rašyti knygą anglų kalba apie tragišką įvykį JAV pakrančių sargybos laive Vigilant, kai buvo sovietams išduotas Simas Kudirka, pasirašė su amerikiečių leidykla David Mc Kay New Yorke sutartį, kuri sutiko tą knygą išleisti. Galutinam kai kurių faktų patikrinimui, A. Rukšė-

nas išvyko į Washingtoną, kur matysis su Baltųjų Rūmų spaudos sekretoriumi Ziegleriu, patikrinti kokia buvo prezidento reakcija dėl šio įvykio, o taip pat lankysis Pakrantės Sargybų štabe ir vėliau Bostone galutinam apklausinėjimui Vigilant laivo įgulos, dalyvavusių Simo Kudirkos tragiškoje.

Iškilmingas aktas įvyko 1972 m. birželio 4 d. Jaunimo Centro salėje, Chicagoje.

Iškilmės pradedamos prie paminklo žuvusiems už Lietuvos laisvę. Gražų žodį abiturientų vardu tarė L. Stončiūtė. Padėdamas gėlių vainikas. Sugiedama Marijos giesmė. Toliau iškilmės tęsiamos salėje.

Įnešamos vėliavos ir sugiedami himnai. Abiturientai užima jiems skirtas vietas. Mergaitės pasipuošusios įvairiaspalviais tautiniais rūbais, o berniukai šventiškai išsipuošę, kaip ir dera jų didžiojoje šventėje.

Direktorius J. Masilionis pasveikino susirinkusius ir sudarė garbės prezidiumą. Į garbės prezidiumą pakvietė visus mokyklos mokytojus, visuomenės veikėjus, mokyklos globėjus ir rėmėjus. (Deja, iš pakviestųjų, išskiriant mokytojus, tik labai maža dalis užėmė jiems skirtas kėdes)

Invokaciją sukalbėjo kun. J. Raibužis. Apyškaitinį pranešimą padarė direktorius J. Masilionis. Mokykla veikia 22 metus ir šiemet išlei-

džiama 21-ji laida -- 42 abiturientai. Mokykla iš viso yra išdavusi 656 atestatus. Šiais metais mokykla išleido metraštinę "Jaunimo Syajonės". Dėkojo mokytojams, už jų parodytą didelį dėmesį lietuvių jaunimui, skiepijant lietuvišką žodį ir raštą, tėvų komitetui, tėvams ir visiems mokyklos bičiuliams.

Mokytojų tarybos aktą perskaitė sekretorė E. Songinienė, o direktorius J. Masilionis įteikė atestatus, surasdamas kiekvienam tinkamą žodį ar juoką. Visi abiturientai buvo apdovanoti A. Gintnerio knyga "Lietuva caro ir kaizerio nago-se". (Neaišku, kas lėmė tokios nieko nepasakančios knygos pasirinkimą, kai turime visą eilę puikių ir vertingų veikalų).

SVEIKINIMAI

Jaunuosius abiturientus sveikino Tėvų Jėzuitų provincijolas kun. Kijauskas ir LB Švietimo Tarybos pirm. J. Kavaliūnas. Taip pat žodį tarė direktorius J. Masilionis, tėvų komiteto pirm. L. Kirkus ir abiejų klasių auklėtojos: E. Songinienė ir D. Eidukienė. Visi sveikintojai džiaugėsi jaunųjų ryžtu ir linkėjo nepasiklysti amerikoniškose džiunglėse, o laikytis lietuviško kamieno ir niekad nepamiršti, kad yra lietuviai. Dalis sveikintojų priminė pastaruosius įvykius Lietuvoje ir ragino sekti kudirką, kalantį ir šeškevičių pėdomis. Linkėjo būti ryžtingais ir kovingais lietuviais.

Tinkamus padėkos ir atsisveikinimo žodžius išleidžiamųjų klasių vardu tarė Ofelija Barškėytė ir Arūnas Derenčius, kartu savo auklėtojams įteikdami dovanas. Septintokų vardu turiningą žodį pasakė Viktoras Sidabras.

POEZIJOS RINKINYS

Malonią staigmeną padarė direktorius J. Ma-

silionis, paskelbdamas, kad šių metų abiturientai yra mecenatai buv. šios mokyklos abiturientės Eglės Juodvalkytės pirmojo poezijos rinkinio. Pakvietė poetę Živilę Bilaišytę, taip pat buv. šios mokyklos abiturientę, pristatyti naująją poezijos rinkinį. Živilė Bilaišytė trumpai peržvelgė ir pakomentavo Eglės Juodvalkytės pirmąją poezijos rinkinį "jei tu paliesi mane".

Debiutantė Eglė Juodvalkytė padėjo mecenatams, šių metų abiturientams, mokytojų tarybai, ypač velioniui Domui Veličkai ir dabartiniam vykdytojui Aleksandrui Dunduliui, įgalinusiems šiam poezijos rinkiniui pasirodyti. Paskaitė trejetą eilėraščių, o poezijos rinkinį įteikė visiems abiturientams.

Pirmieji klasių mokiniai buvo apdovanoti knygomis.

Pabaigai mokyklos choras, vadovaujamas J. Mačiulio padainavo ketvertą dainų.

Abiturientų tėvelių rūpesčiu, visi dalyviai buvo pavaisinti užkandžiais ir kava.

Taip baigėsi neeilinė sekmadienio popietė. Jauniesiems, be abejo, paliks išpūdziai visam amžiui, o seniesiems didelis džiaugsmas, kad atsiranda ryžtingų ir ištvėringų asmenų.

A. Juodvalkis

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

• Jau laikas atsiųsti pinigų raštu užsisakiusiems veikalą (912 psl.) apie Lietuvos universitetus. Knyga išsiunčiama gavus pinigų: dabar 20 dolerių. Lietuviams gyvenantiems Europoje ar Pietų Amerikoje ir LPDA nariams, kurie yra apsimokėję nario mokestį už 1962-1972 metus: — knygos kaina tik 15 dol. Pasinaudokite.

Liet. Prof. Dr. ja Amerikoje, c/o St. Dirmantas, 6616 So. Washtenaw Ave., Chicago, Ill. 60629 U.S.A.

Antrasis pasaulio lietuvių jaunimo kongresas jau čia pat. Jo užsibrėžtiems tikslams pasiekti dar stinga pinigų. Žemiau yra surašyta atkarpa, kad tie tautiečiai ir organizuoti telkiniai, kurie iki šiol neturėjo progos prisidėti auka, bet yra jautrūs jaunimui, galėtų ją užpildyti. Kiekvienas doleris yra prasmingas kongreso sėkmei, dėl to kviečiame paskutiniųjų dienų talkon.

Vardas, pavardė Auka

Adresas

ČEKIUS RAŠYTI: Lithuanian World Youth Congress. Šią atkarpą drauge su savo auka malonėkite siųsti sekančiu adresu: Dr. J. Kazickas, 530 Fifth Avenue, New York, N. Y. 10036.

Mielai ir brangiai dukrelei,

GRAŽINAI BRAZAITYTEI,

tragiškomis aplinkybėmis mirus, d-ruai

H. BRAZAIČIUI ir PONIAI bei jų šeimai

mai reiškia giliausią užuojautą

N. Y. Lietuvių Gydytojų
Draugijos nariai

GRAŽINAI BRAZAITYTEI

tragiškai žuvus, tėvams TAMARAI ir

dr. HENRIKUI BRAZAIČIAMS, sesutei ir kitiems giminėms nuoširdžią

užuojautą reiškia

Brigita ir Algirdas
Nasvyčiai
su šeima

DR. H. BRAZAIČIUI

ir Jo šeimai, Jų brangiai dukrai GRAŽINAI BRAZAITYTEI tragiškai žuvus, reiškiamo gilią užuojautą

Vincas Ramonas
ir
Kostas Ramonas

Didžio skausmo ištiktiems dr. HEN-

RIKUI ir PONIAI BRAZAIČIAMS ir

šeimai

GRAŽINAI BRAZAITYTEI

amžinai nuo mūsų atsiskyrus, reiškia-

me gilią užuojautą ir liūdime

Dr. Juozas ir Magdalena
Kriaučiūnai